47րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 749 Կ. ՊՈԼԻՍ 4/17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1903 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 27 ՌԱՄԱԶԱՆ 1321 — 4 ՔԵՆՈՒՆԸ ԷՎՎԷԼ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԸՃԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته در
صاحب امتیازی : اوهانس قیه
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղշ.	50 ղշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	13 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԾԱԽՈՒԱԾ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐ

Կրօնքը և Եկեղեցին, տեսարանը կը պարզեն նորէն անհաւատալի կերպով ապետական սխրագործութեան մը ներկայացումին, որուն երբեք հանդիպած չլլան, իրենց գոյութեանը ընթացքին, և որ երբեք կարենայ պատշաճիլ իր նշանաբանին, Մարդկայնութեան, Խիղճի, Դատողութեան, Բարոյականի ճանաչումին ու Կրօնքի գիտակից ըմբռնումին անունովը։

Ոչ մէկ ատե՛ն, Կրօնքը և Եկեղեցին, հանդիպած են ստորնացումի, շահատակութեան և նշաւակումի ան աբարքներուն, որոնք կը հանդիսադրուին մեր ժամանակներուն, յանդուգն դեբակատարութիւնովը եկեղեցական պաշտօնէութեան և ինքնակոչ պաշտօնեաներու, և որոնք հանգամանքը ունին զանոնք իրենց նուիրական դաւանուած ձեռքերէն չեղեցնելու։

Ցաւահատեցուցիչ անկերպարանութիւն մըն է որ կը սաւառնի անոնց վրայ, ամէ՛ն կողմ, և հասնող ամէն դատարկաշրջիկ տիրացու, իր կարգին, տխմարութեան նոր փետուր մը կը բերէ անկել անոնց գլխուն, անհաւատալի յիմարութեանց աղիւսներովը կանգնուած խեղկատակ բուրգի մը վերածելու սպառնալիքով զանոնք։

Աս ցնորական խառնշտկումին ու խառնափոթ անհասկացողութեան երեւոյթը՝ միտումը ունի ժողովուրդին հոգեկան կեանքին խարիսխը կազմող երկու ամրակուռ հիմերը՝ Կրօնքը և և Եկեղեցին գայթեցնելու իրենց դերքէն և ծաղրելի խրտուիլակի մը շուքը դարձնելու։

×

Եզական թղթակցութեան մը ապշեցուցիչ մէկ յայտնութիւնը չարաչար հաստատել կը ձգտի վաւերական ընթացքը ծանօթ աս երեւոյթին։

Կրցա՞ք ուշադրութենէ վրիպեցնել՝ ի՛նչ ահարկու յայտնութեամբ որ կը ներկայանար այդ թղթակցութիւնը։

Անգա՛մ մըն ալ ուշադրութիւն դարձուցէք, երկիւղածօրէն ունկնդրելով անոր։ Կեսարիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին վրա՛յ է որ կը ճառէ երանելի թղթակիցին մէկը, Բիւզանդիոնի սիւնակներէն. —

Աւարտելէ վերջը Ս. Սարգսի բարեզարդումը, բաշի նախանձ մը չարժեցաւ Ս. Լուսաւորչի թաղականներուն մէջ, և գիտենք թէ Ս. Սարգիս ժամանակով դայեակն եղած էր Ս. Լուսաւորչի, որ այս պարագային ալ հետեւեցաւ իր մօր։ 1902 Յունիսին սկսաւ ասոր բարեզարդումը։ Ս. Լուսաւորիչ հնագոյն եկեղեցին է. անոր հիմնարկէքն եղած է գէպ ի 1859ին և Լուսաւորիչ անունով մկրտուած։ Սիրուն ու գեղեցիկ չէնք մ'է, ճարտարապետութիւնն իր հայլւը դրած է մէջը՝ արդէն ծեփուած, բայց ժամանակն անոր վրայ ազդած ըլլալով՝ գմբէթի, տանիքի, դրսի թէ ներսի նորոգութեան պէտքն զգալի եղած էր, մանաւանդ թէ բազմածուխ եկեղեցին ըլլալով, կանանց վերնատունը նեղ էր և իր խաչկալներն ոչ եւս կրնային առանց ոսկի փայլին մնալ, մինչ միւս եկեղեցիք ատով միայն կը գլէին զինքը։ Այս եկեղեցին նորոգելու գաղափարը նոր չէր, բայց գրգիռը նոր եղաւ, իր մօրմէն, ինչպէս ըսինք։

Ներկայ թաղականութեան ատենապետը և ատենադպիրը՝ առանց աղմուկի և առանց պաշտօնական ձեռնակերպութեան 25ական ոսկի փոխ կուտան եկեղեցւոյ դրամարկղին և անմիջապէս չինութեան կ'ձեռնարկեն։ Նախ վերնատունը կ'ընդլայնեն, որ եկեղեցիին կանանց բաժինն է և կ'սկսին ծախել, մէն մի տեղ թուարկելով և առաջնութեան կարգով կ'գնահատեն 6—1 լիրա. ասկէ կը գոյանայ հասոյթ մը 180 ոսկիի։ Ընկալագրեր կը յանձնեն գնողներուն, թուղթերն ան զօրութիւնն ունին որ տէրերն իրաւունք ունին որդւոց որդի գրաւել, նստիլ այն տեղերը»... ?!?

×

Ուրի՞չ, — հարցուցէք սա մարդոց։ Եկեղեցին տեղը միացե՞ր է արդեօք։

Լսեցի՞ք հանդիսաւոր պատմութիւնը Հայ Եկեղեցիի սա զաւակներուն և անոր բարեզարդումին նախանձախնդիր պաշտօնեաներուն աս սխրալի քաջագործութեան։

Մարդիկը խաչկալները ոսկեզօծելու և եկեղեցին հրապուրիչ դարձնելու համար, դրամին քանակութեանը համեմատ՝ տեղեր կը ծախեն անկէ, որոնք, ընկալագիրներու փոխարէն, «որդւոց որդի» դրամը վճարողին պատկանիլ կը սահմանուին...

Ի՛նչ կ'ըլլանք կոր։ — Ի՛նչ կ'առնեն կը ծախեն կոր սա երանելի՛ մարդիկը։

Վստահօրէն, լսելով քանի՜ երբ դաբու աս ողբերգական ու հրաշագան պատմութիւնը, միտքերնիդ չիրթար թատրոնի մը, նուագահանդէսի կամ պարահանդէսի, ուր գինին համեմատ օթևակներ կը ծախեն, դրամը վճարողին, ուրեմն անոնց ժամանակաւոր տէրը կը դառնան անվիճելի կերպով։

Ապահովաբար թատրոնի՛ ալ չէ որ վերածելու կը ձեռնարկեն աս հաչակաւոր արարքին գործակատարները Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին, որուն գետիններ ու անկիւնները, առանձին, պահ մը դրամ վճարողին համար տրամադրելի հողեր կը դառնան, անոր ինքնակոչ տէրերուն կողմէ բաշխուած։

Եւ սակայն ասիկա իրողութի՛ւն է, ասիկա կատարուած եղելութի՛ւն է, որուն հանդուրժելու, որուն մասնակցելու և որուն արձագանգ ըլլալու համար նշանաւոր ապուշնե՛ր ալ չէ՛ որ կը պակսին։

Վաճառականութեան ո՛ր ճիւղին կը վերաբերի արդեօք առուտուրի աս ձեւը, զոր կը թելադրէ նաեւ անոր միջամտելու ձեռնհասութիւն ունեցող մարմինը։

Մեր կրօնականներու ժողովը չի կարդա՞յ արդեօք անձառելի աս վաճառականութեան նշանաւոր կերպով ապշեցուցիչ տեղեկագիրը։ Իրենց ականջին քիչ մը տկա՞ր եկաւ արդեօք ձայնը աս զարասկզբնիկ քրիստոնէութեան։

Կրնա՞ն ըսել արդեօք անոնք թէ ի՛նչպէս կրնան, ու կրցա՛ն, լռել մնալ, երբ անօրինակ խաղքութիւններ և նողկալի շահատակութիւններ տեղի կ'ունենան կալուածին մէջը ա՛ն գործերուն՝ որոնց պաշտպանութեանը և պահպանութեանը համար բերուած դըրուած են անոնց գլուխը։

Ինչ կերպով կարելի կ'ըլլայ կոր արդեօք արդարացնել աս մեծավայելուչ ձեռնարկները, որ մա՛րդ ձայն չի հաներ, երբ խումբ մը գռեհկազուրկ մարդու չուքեր, ինքնիրեննին եկեղեցիէ մը տեղ կ'առնեն կը ծախեն, և, ամէն հանդիսաւորութեան վրայ, զանոնք իրենց թոռներուն թոռնորդիներուն կը կը հրիտակեն։

Ո՛վ է ըսեր որ, — Երկնաւորին չնորհքէն զուրկ ո՛վ չնորհալի մեղաւորներ և ձեզ արտօնողները, — Եկեղեցին թատրոն է, որուն մէկ օթևակը մէկուն կը ծախէք, ուրիշ մէկ անկիւնը ուրիշի մը։

Ա՞ս է սրբութիւնը և վեհութիւնը ան Եկեղեցիին, որուն պահպանութեանը և բարեզարդումին ա՛նչափ նախանձախնդիր կարծել վարժուած են, պէտք եղած ատեն, անոր գլուխը կարծուած հոգիներ։

Ո՛վ պիտի հասկցնէ իրենց թէ, Եկեղեցին, իր ընդունուած ըմբռնումովը, ծախու գետին չէ՛, որուն մէկ կողմը սա՛ մարդը կարենայ նստիլ դրամով, և ուրիշ մը չի կարենայ։ Թէ ան հասարակաց տուն մըն է, և տարբեր բան մը չի՛ կրնար ըլլալ երբեք, ուր մարդ ամէ՛ն դասակարգերը, անխտրական հաւասարութիւնով, իրաւունք ունին քովէքովի գալու, — հարուստը աղքատին քովը, ազնուը խեղճին քովը, իր ցնցոտիներովը թշուառ մուրացիկը չքեղ մեծատունին քովը։ Թէ հոնկէ տեղ չի՛ կրնար ծախուիլ, ո՛չ մէկ պայմանութեան իսկ անունով։

Ի՛նչ են ասոնք, խելագարութեան ո՛ր աստիճանովը որակուելիք գործքեր են, որոնք անարգել կը պարզուին։

×

Ցնորական պատմութիւններ չեն սակայն ասոնք, որոնք հաստատուած իրականութեան մը ձայնովը կը չչեն, արձագանգ դառնելու չափ յանդուգն դառնալով, երանելի թղթակիցի մը բերնովը, մինչեւ ան սիւնակներուն մէջը, ուր է՛ն գիտական յօդուածը իսկ՝ Հայ. Եկեղեցիի աւազանին մէջը մկրտուած սրբասուրբ կնունքի մը դրոշմովը կը ներկայանայ։

Ու Կրօնքը, Եկեղեցին, Հաւատքը, ասա՛նկ, կը դառնան խաչկալներու չողշողունութեան մրցակցութեան մը անբարոյ կրօնապաշտութեան առարկայ, ու Կրօնքի իմաստին իմաստուն թերթերը՝ կը փոտրատուին ձեռքովը մոլորած հաւատացեալներու, որոնք Եկեղեցին ծախելու՛ չափ իսկ յանդուգն կ'ըլլան, զայն թատրոնի վայել դիրքերու բաժնելով։

Ո՞ւր են հասկցնողները միտքի աղքատներուն թէ, Եկեղեցին հասարակաց չահաստան մը չէ՛, թէ խաչկալներու փայլփլունութիւնն չէ՛ որ կը սպասէ Քրիստոսի վարդապետութիւնը իր հաւատացեալներուն իրեն դիմելը, ինչպէս հաւատքի ու պաշտամունքի համար։

Ա՛հ, թո՛ղ աղ խաչկալները անփայլ ըլլան, ու ձեր եկեղեցիին կամարները մթաստուեր, մարդի՛կ, բայց ձեր հոգիին եկեղեցիները ու ներքին տաճարները թո՛ղ փայլուն ու անբիծ ըլլան, Հաւատքը ու Կրօնքը չվերածելու համար ծախուած տաճարներու անպարկեշտ քրիստոնէութեան եղծուա՛ծ բարոյականով վարդապետութեան։

ԵՆովք ԱրմԷՆ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ
ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

—Ձեռքերուն վրայ ձմեռ ամբողջ ճաթռտուք ունեցող մը ի՞նչ պէտք է ընէ։

=Դիչերը պառկելէ առաջ, թողձեռքը լաւ մը տաք ջուրով լուայ, յետոյ վազըլինով ծեփէ. բայց ուշադրութի՛ւն, ամէն անգամ որ ձեռքերը թրջէ, աղու՛որ մը չորցնելու է։

—Ջղային եղօղի մը համար թէ՞յը թէ՛ սուրճը աւելի գրգռիչ է. մանաւանդ ամառ ատեն ո՞րն աւելի կ'ազդէ։

=Փորձով հաստատուած է թէ՛ թէյը սուրճէն քիչ մը աւելի գրգռող յատկութիւններ ունի։

—Թեփերը ի՛նչ են. գլխամորթի հիւանդութիւնե՞ր յառաջ կուգան։

=Թեփերը վերնամորթային կեանքէ զուրկ բջիջներու և չորցած իւղոտ նիւթերու խառնուրդ մ'են. թեփը, յաճախ կանխահաս ճաղատութեան (տաղըք= calvitie) մը նախընթաց ախտանիշն է. զանոնք անհետացնելու համար, գլխամորթին արեան շրջանը գործունէութեան մէջ դնելու է. ասոր համար, առտու իրիկուն գլխուն մազերը տաքութիւն մը զգալու չափ սանտրելու է, բայց ո՛չ գլխուն մորթին վնասելու աստիճան. յետոյ մատներուն ծայրերովը գլուխը լաւ մը շփելու է, պայմանաւ որ մատները պաղ ջուրով թրջուած ըլլան։ Բաց աստի գլուխը միշտ կատարելապէս մաքուր պահելու է։ Արեան շրջանը մղակելու համար ելեքտրական հոսանքն ալ մեծապէս կը նպաստէ։

—Ո՛րն է ամենադիւրամէջը գլխոջիլը դպրոցներուն մէջէն յաչաշ անհետացնելու համար։

=Իրիկունը աղայոց մազերը ձիթաիւղով չնորհքով մը ծեփելու է. ստուգուած է որ ընդհանրապէս բոլոր իւղերն ալ ոջիլները չնչահեղձ կ'ընեն անոնց շնչափողերը խցելով։ և կամ եթէ կ'ուզէք՝ ձիթաիւղին մէջ հաւասար քանակութեամբ քարիւղ խառնեցէք։ Գիշերը գլուխը գդակ մը անցնելու է։ Այս դարմանումը գոնէ ամիս մը տեւելու է, վասն զի 5—6 օրը անգամ մը անիծներէն, ոջիլի հաւկիթ (lente)ներէն նորածիններ կ'ըսեն յառաջ գալ և մեր գլխամինակ անախորժ հիւրերուն թիւը ստուարացնել։ Ամիս մը վերջ բաղնիք երթալով, գլուխը խնամով մաքրելու է։ (Ս. Ցակոբայ Որբանոցին Տեսչութեան աչքը լոյս։ Ծ. Խ.)։

—Գիրութիւնը, այդ մահաբեր ունակութիւնը պատանեկութեանն ի՞նչպէս կրնանք հեռացնել և անոր վնասներէն կարելի եղածին չափ զերծ պահել։

=Մնողքները պարտաւոր են իրենց տղաքները բարոյապէս կրթել, այդ հեշտալից մոլութեան արդիւնքները պատկերացնել և զանոնք զգուշացնել։ «Ամօթ է, տղու մը այդպիսի բաներ կը զուրցո՞ւի, երես գալու չէ»ըսելով, ծնո՛ղք, երիտասարդութիւնը գերեզման մի առաջնորդէք, ձեր զաւակներուն փոսը դուք մի՛ բանաք։ Բնականաբար ուսուցիչներն ալ այս կենսական խնդրոյն մէջ ոչ նուազ կարեւոր դեր մը կը կատարեն։ Պաղ ջուրով լոգանքները և ջրցանը (douche) յանձնարարելի են։ Թլփատումը շատ անգամ հարկ անհրաժեշտ է։

—Կոճիծները (verrue)ընաջնջ ընելու համար արծաթի բորոխատէն nitrate d'argent, (ճէհէննէմ թաշը) աւելի ազդու դե՞ղ մը կա՞յ։ Այդ սոպաձեւ բիծերը, որոնք ժամանակին հոլովմամբ մէյմէկ անհաճոյ ելունդներ (bouton)կ'ըլլան, դէմքին վրայէն միանգամ ընդ միշտ անհետացնելու համար կրնա՞նք այդ կիզիչ դեղը անվտանգ գործածել։

=Քացախական թթուն (acide acetique), բորակական թթուն(acide nitrique)և քրոմական թթուն (acide chromique) այս երեք զօրեղ թթուները դոհացուցիչ արդիւնքներ կրնան տալ և կոճիծները առանց ղիմանալու կը հարկադրուին արմատախիլ ըլլալ։ Գալով բիծերուն(tache-լէքէ), անոնց համար ալ փորձառու մորթի մասնագէտի մը դիմեցէք։ Ինչ որ ալ ըլլայ, ելունդի (չիպան) վերածուող այդ բիծերը կիզիչ մարմիններով պէտք չէ այրել։

—Կ'ուզեմ որ ես իմ ձեռքովս Քոլոնեական ջուր (eau de Cologne) պատրաստեմ։ Մէջը ի՛նչ տեսակ իւղութիւններ (essence) դնելու եմ, որպէս զի սաղմոսութեանս չը վնասէ։ Հաճեցէք ինծ պատրաստութեան եղանակը և գործածելիք իւղութիւնները իրենց չափովը ցոյց տալ։

= Լիդրա մը Քոլոնեական ջուր ունենալու համար, կ'առնեք 5 կրամ Պեռկամոթի իւղութիւն, 5 կրամ լիմոնի, $7^{1/2}$ կրամ նարինջի, 7 կրամ կիտրոնի (cédrat=աղած քավունու), $3^{1/2}$ կրամ հուսամի (lavande=լավանտա), 1 կրամ նարնջածաղկի իւղ (néroli) և $^{1/2}$ կրամ ալ խնկունիի (romarin=պիպէրինէ) իւղութիւն. այս խառնուրդները պէտք է թորեալ ջուրի մէջ խառնել և բաց աստի թարմ ու առաջին տեսակէն ըլլալու են։ Այս կերպ պատրաստուած Քոլոնեական ջուրը տարուէ տարի աւելի ընտիր կ'ըլլայ։

— Ի՛նչ տարբերէ կը բաղկանայ ճերմկէկ ա՛ն ծեփը, խաւը որ մեր լեզուին վրայ կը գոյանայ երբոր լաւ չը մարսենք։ Արդեօք պէտք եղածին չափ չմարսուող կերակուրներէ յառաջ կուգայ։

= Այդ խաւը զանազան միքրոպներէ կը բաղկանայ, որոնք լեզուին թելանման կոճղներուն (papille=քապարճը) վրայ փակչելով այդ թանձր և դեղին ճերմակ ծեփը կը կազմեն։ Միքրոպներուն վրայ աւելցուր նաեւ լորձունքը և կերակուրներու մասնիկները։

— Երբ յանձնարարելի կրնան ըլլալ աղի ջուրով լոգանքները և ի՛նչ պայմաններու մէջ առնել պէտք է։

=Դրեթէ միշտ յանձնարարելի են. ի բաց առեալ մորթային հիւանդութիւններու միջոցին և նամանաւանդ սրընթաց մորթախտի (cezéma aigue) որոնք աղի ջուրի ազդեցութեան տակ աւելի եւ կը բորբոքին։ Ջուրը պարագային համեմատ կրնայ պաղ կամ գաղջ ըլլալ։

ԵՍ-ՏԱՍԸ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ 257

Կնճռոտ Հանգոյց Մը

ՎԷՊ
ՏՕՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵՐՐՈՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՄԱՍ

(Քսան տարի ետքը)

Ա.

Սիրարփիի հարցումը ա՛լ աւելի յուզեց վարժուհին, որ բնակարանին դրանը կրթնած՝ գերմարդկային ճիգեր ըրաւ արցունքը զսպելու. դեռատի աղջկան անկեղծ հարցումին պատասխան մը գտնալ արդարեւ դժուար էր իրեն համար։ Ի՞նչ ըսէր, ի՞նչ արդարացնի առարկութիւն գտնէր։ Սարգիս որ կը կարդար Փառանձի հոգին ալեկոծող զգացումը, գթալով անոր վրայ, անմիջապէս օգնութեան փութաց ու տխպար անտարբերութեամբ մը,

—Վե՛ր գանք ի՞նչ պիտի ընենք, օրիորդ, ըսաւ, դուք եկաք բաւական է, հիմա մեր ամէնուն ներկայութիւնը գուցէ ամչցնէ ալ տանտէրը։

—Իրաւունք ունի պարոն Սարգիսը, կակազեց Փառանձ, հազիւ կարող ըլլալով բառերը արտասանել։

Սիրարփի հմայիչ դիւրաթեքութեամբ մը պչրելով,

—Ա՛խ մայրիկ, հառաչեց, տեսնա՛ս ի՛նչ դժբախտութիւն. ա՛խ, կը փափագիմ որ անձամբ վեր ելլաք դուք ալ, հայրիկս ալ, մօրեղբայրս Պ. Սարգիսն ալ, վստահ եմ որ ձեր քսակները պիտի պարպէք անոնց առջին, չեմ կարծեր որ աշխարհի մէջ աս ընտանիքին չափ դժբախտ, ասոնցմէ կարօտ մէկը գըտնուի։ Ասանկ ողորմելի տան մը մէջ բնակիլը արդէն աննկարագրելի դըժբախտութիւն մ'է, երեւակայեցէք եթէ անոր վրայ աւելնայ նաեւ պառաւ մը հիւանդ ու անկողին ինկած և մէկ քանի փոքրիկներ, որոնց անարիւն տժգոյն դէմքը կը մատնէ անոնց անօթութիւնը։

Փառանձ ալ չկրնալով ինքզինք զսպել, թող տուաւ քառորդէ մը ի վեր մթերած արցունքները ու դառն հեծկլտուքով մը,

—Կ'աղաչեմ, Սիրարփի, մի յուզեր գիս, ըսաւ, սիրտս այն աստիճան զգածուած է որ ամենաթեթեւ բան մը խորապէս կ'ազդէ վրաս։

Սիրարփի մօրը արցունքներէն զգածուելով,

—Ա՛խ, մայրիկ, հեծկլտաց, մենք մինակ անոնց թշուառութիւնը տեսնելով երբ այս աստիճան կը յուզուինք, արդեօք այն դժբախտ կեանքը վարողները ո՛րչափ կը տառապին, Աստուած օգնականը ըլլայ թշուառներուն, ո՛չ կարասի կայ տան մէջ, ո՛չ հագուստ ունին, ո՛չ անկողին. ա՛խ, վեր ելլանք, մայրիկ, ես միտքս դրած եմ ամբողջ քսակս իրենց յանձնել։

—Զգացումդ սիրեմ, զաւակս, ըսաւ Սեփոն Սիրարփիի մազերը շոյելով, քանի որ այդչափ կը գթաս թշուառներուն վրայ, քեզի հաճելի ըլլալու համար ես ալ պիտի օգնեմ անոնց որ ասկէ ետք հանգիստ կեանք վարեն ու աղօթեն որ Աստուած քու բարի սրտիդ համեմատ վարձատրէ զքեզ։

—Ամէն, հեծկլտաց Փառանձ սրբտաբուխ մաղթանքով, ամէն, Աստուած երջանկութիւն տայ Սիրարփիիս որ մտած տունէն ներս երջանկութիւն կը սերմանէ։ Աղջիկս, Աստուած սրտիդ պէս հատուցում ընէ քեզ։

Վարժուհին վայրկենաբար յիշելով որ Սիրարփիին շնորհիւ միայն իրենք ազատեցան նոյն այն դժբախտ կեանքէն, հիմա այս թշուառութեան տեսարանին հանդիսատես եղած պահուն, երախտագիտական բուռն զգացում մը ծնած էր իր մէջ դեռատի աղջկան հանդէպ, զոր գրկել, համբուրել, ողջագուրել ու պաշտել կ'ուզէր։ Առանց Սիրարփիին, առանց այն ազատարար հրեշտակին ի՞նչ պիտի ըլլար իրենց վիճակը. միթէ շատ բնական չէ՞ր որ Սեփոնի վտիտ վաստակովը ա՛լ աւելի թշուառութեան մատնուէին ու այս անկեալ ընտանիքին պէս իրենք ալ հանրային գթութեան կարօտ մնային։

Սիրարփի սակայն որ ամբողջ ուշադրութիւնը թշուառներուն նուիրած էր, առանց ժամանակ տալու որ ծնողքը վարը մնան, գրեթէ բռնի վեր հանեց զանոնք Սարգիսի հետ, որուն մօրեղբայր անունը տալ սովրեցուցած էր իրեն Մելինէ։

Շարամովները չոր տախտակներուն վրայ ընտանեբար նստած՝ կատարեալ պարզութեամբ կը խօսակցէին պառաւին հետ, որ ամէն վայրկեան՝ օրհնութիւն մը կը սփռէր աջ ու ձախ։ Սիրարփի վեր առաջնորդելով ծնողքը՝ Մելինէի քով գնաց ու ականջն ի վար փսփսալով,

—Հայրիկս կը փափաքի մեծ նպաստ մը ընել այս դժբախտ ընտանիքին, ըսաւ, վստահ եմ որ դուք ալ զգալի բարիք մը ընելու կը յօժարիք։

Սիրարփի ամէն անգամ որ hայրիկս մայրիկս անունը տար միանձին ու ընտանիքին, Մելինէի սիրտը բզիկ բզիկ կ'ըլլար և ինքզինք կը կորսնցընէր յուզումէն, ուստի այս պարագային ա՛լ աւելի զգածուելով,

—Սիրելի Սիրարփիս, փսփսաց դեռատի օրիորդին ականջէն, այս ատթիւ համբուրելով նաեւ իր սրտին հատորը. աշխարհի վրայ Սիրարփիէն ուրիշ ո՞վ ունի Մելինէն. քեզի հաճելի ըլլալու համար կը խոստանամ ամէն բարիք ընել ասոնց, և կը խնդրեմ որ դուն ինքդ որոշես ինչ որ կը փափագիս։

Դեռատի աղջիկը շնորհակալութեան ակնարկ մը ուղղեց Մելինէին վրայ որ այս հրեշտակային նայուածքին ազդեցութեան տակ չկրցաւ արցունքի երկու կաթիլ զսպել։

Տիկին Շարամով պառաւին հետ կը խօսակցէր, անկէ տանտիրուհիին դարձաւ որ պատկառոտ դէմքով մը ոտքի վրայ կանգնած յանցաւորի նման վար կը նայէր։

—Ինչո՞ւ առաջ չէք գար տիկին, ինչո՞ւ չէք խօսիր, այսօր ձեր հիւրերն ենք մենք։

—Շնորհակալ եմ տիկին, կակազեց տանտիրուհին միշտ պատկառելով, չէինք ուզեր այս վիճակին մէջ ընդունիլ ձեզ նման թանկագին հիւրերը, բայց...

—Չէ՛, աղջիկս ատանկ բաները հոգ մի ըներ, ըսաւ Մելինէ. Աստուած ողորմած է, չես գիտեր որ մարդուս բախտը ո՛ր տեղէն կը բացուի։

Պառաւ հիւանդը որ Սեփոնի նախակին դրացի Հռոփի հանըմն էր և հոն փոխադրուած, երբ խնդիրը չատախօսութեան վրայ էր ո և է առիթ չէր փախցներ։

—Ա՛խ լեզուդ սիրեմ հանըմըս, ըսաւ, ըսէ, խօսք հասկցուր, հարսս խօսք չի հասկնար, անանկ միտքը դրեր է որ ալ ասկէ ետք ամէն օր, ասանկ կարօտ պիտի մնանք։ Ի՛նչ ընենք, ես հիւանդ ինկայ, էրիկն ալ գործէ ելաւ. չորս զաւակով նեղը ինկանք քիչ մը, Աստուած ի՞նչ մ'ը կ'ընէ։

—Հարկաւ, յարեց Մելինէ, մի՛ հոգաք դուք, չէք գիտեր որ Աստուած ի՞նչ դռներ կը բանայ մարդուս։

—Քա՛ հանըմըս, ամէն օր կ'ըսեմ ամմա մտիկ ընո՞ղը ո՛վ, գլխուցաւութիւն կուտամ կոր ամմա ափ կ'ընէք, ես աչքովս տեսած եմ Աստուծու հրաչքը։ Աս տունը մէկը կը նստէր էրիկ կնիկ և չորս զաւակ, աւուր հացի կարօտ, առտուն գտնային նէ իրիկունը չէին գըտնար. էրիկը խoruամ միանձի էր ամմա չաջողուածին մէկը, ուր գտնամ որ չոր հացի փարայ մը ճարէ։ Իրաւ մենք ալ աղքատ ենք ամմա, անոնցինը Աստուած հեռու ընէին բանն էր, չհրկնցընեմ օր մ'ալ նայեցայ որ ասոնք էրիկ կնիկ «տալոջս կ'երթամ կոր, ըսելով ելան գացին տունէն, հեղ մ'ալ չեկան. ետքը ետքը կը լսենք որ Աստուած մարդուն գործը յաջողեր, պզտիկներուն երեսը նայեր է, չէնք չնորք հարուստցեր են։ Ես ասիկա աչքովս տեսած եմ։

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐԸ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ.—Բանախօսութիւն Սըր Ուիլիըմ Հարքորթի.—Ազատական երեսփոխանը Անգլիոյ օրուան հրատապ խնդրոյն վրայ, ա՛յն է մաքսային խնդրոյն վրայ յոյժ շահեկան բանախօսութիւն մը ընելով, հերքեց Մր. Չէմպըլէնի այն առարկութիւնը թէ հացին վրայ դրուելիք տուրքը թոշակները պիտի աւելցնէ, այսինքն իրաւ է որ գործաւորները աւել հաց պիտի ուտեն, բայց իրենց թոշակն ալ համեմատաբար պիտի աւելնայ: Սըր Ուիլըըմ Հարքորթ հետեւեալ կերպով կը պատասխանէ ասոր.—

«Ասիկա ճշմարիտ չէ: Երբ Անգլիա 50 տարի առաջ մաքսային դրութեան կը հետեւէր, և ցորենին գինը շատ բարձր էր, թոշակները շատ բա՞րձր էին միթէ: Երկրագործ գաւառակներուն մէջ թոշակները 7-8 շիլին էին շաբաթը: Հետեւաբար պէտք չէ միտքերը շփոթեցնել սխալ հաշիւներ ցոյց տալով: Եւրոպայի մաքսապաշտ երկիրներուն մէջ թոշակները աւելի՞ աղէկ են միթէ: Բացէք Կապոյտ Տետրակը, և պիտի տեսնէք որ թոշակները Գերմանիոյ մէջ Անգլիոյ մէջ եղած թոշակներուն երկու երրորդն են միայն, և Ֆրանսայի մէջ եղածներուն երեք չորրորդը: Ուստի կը տեսնէք թէ սխալ է ըսելը որ Մաքսաւորութիւնը թոշակները կը բարձրացնէ: Ընդհակառակն հացին վրայ տուրքը թոշակները պիտի պակսեցնէ: Ասկէց զատ, Անգլիոյ մէջ արտադրուած ամէն վաճառքի գինը պիտի բարձրացնէ: Պիտի վնասէ արտածմանց այն հսկայ վաճառականութիւնը զոր Անգլիա կարող եղաւ ստեղծել ճարտարարուեստով և գործունէութեամբ, բացարձակ մաքսային ազատութեան պայմաններուն ներքեւ: Զարմանալի և ծիծաղելի չէ՞ք գտներ արդեօք որ նոյն իսկ Մր. Չէմպըլէն այսպէս խօսած է երբ առեւտրական նախարար էր Մր. Կլատսթընի Ազատական Դահլիճին մէջ, ես ալ իր պաշտօնակիցն էի, և ծափ զարկի իր ճառին համար:

«Հիմակ միտքերը շուարեցնելու համար ելեր կ'ըսէ թէ Անգլիոյ վաճառականութիւնը—մաքսապաշտ չըլլալուն համար—առողջ կրողին կ'ըլլայ: Բայց Մեծն Բրիտանիա աշխարհի մէջ առաջին վաճառական ազգը ըլլալով, այդ տեսակ խօսքերէն չեմ սարսափիր ես: Մեր վաճառականութիւնը, արտածումները և ներածումները միասին առնելով, տարեկան 800 միլիոն ստերլինի կը բարձրանայ: Այս գրեթէ առասպելական թիւը Անմաքս Վաճառականութեան ժառանգութեան բարգաւաճն է: Այս տարին ընդհանուր վաճառականութեան համար քիչ մը ձախորդ էր, արտածումներու մասին քիչ մը պակաս ունինք: Բայց նշանակութիւն չունի, ամէնուն համար այսպէս եղած է: Մր. Չէմպըլէն կը սխալի երբ կ'ըսէ թէ երկրի մը վաճառականութիւնը գլխաւորաբար արտածութիւններէն կը գատուի: Ամերիկա իր ներքին վաճառականութեան պատճառաւ է որ մեծ երկիր մը եղաւ: 1903ի տասնըմէկ ամիսներուն մէջ, որոնց առեւտրական տեղեկագիրները հրատարակուեցան, 215 միլիոն ստերլինի պատրաստ ապրանքներ ներածեր ենք, 1902ին 208 միլիոն էր, և 1901ին 204: Դառնա՛նք երկաթին և պողպատին վաճառականութեան: Այս տարուան 11 ամիսներուն համար 28 միլիոն ստերլինի գործ տեսեր ենք երկաթի և պողպատի վրայ: 1902ին 26 միլիոն էր, և 1901ին 23 միլիոն, այնպէս որ անցեալ տարիէն 2 միլիոն աղէկ ենք, իսկ նախորդ տարիէն միլիոններով աւելի աղէկ: Բանաստայի երկաթի և պողպատի վաճառականութեան մեծ ընկերութիւնը վերջին 11 ամիսներուն մէջ զուտ շահ ըրած է 50,000 ստերլին, տասը տարի առաջուան շահերէն հարիւրապատիկ աւելի: Ընկերութեան պատրաստ դրամը կրկնապատկուեր է 10 տարուան մէջ, և 250000 ստերլին մէկ կողմ դրուեր է իբրև պահեստի գումար: Ա՞ս է արդեօք վաճառականութեան անկումը ըսածնին (Ծիծաղ և Ծափ):

«Կարդացէք Մր. Չէմպըլէնի պատմութիւնը զոր 1885ին գրեց Պիրմինկէմի մէջ, թէ ցորենի մաքսերուն ջնջումէն ետքը Անգլիոյ վաճառականութիւնը խիստ ծաղկեցաւ. հիմակ ալ, 15-16 տարի վերջ, ուրիշ բան կ'ըսէ (Ծիծաղ): Բառ առ բառ մէջ կը բերեմ 1885ին իր ընտրողներուն առջեւ խօսած ճառին հետեւեալ հատուածը.—«Անհաւանական է որ այս երկրին (Անգլիոյ) գործաւոր դասակարգերը նորէն ուզեն ենթարկուիլ այն նեղութիւններուն և չքաւորութիւններուն, որոնց ենթարկեց զիրենք ցորենին մաքսը, որ հաստատուած էր հողատէրերուն շահերուն համար: Եթէ Պահպանողական Կուսակցութեան (որուն ինքը յարած է հիմա) դաղափարն է մաքսային դրութիւնը հաստատել դարձեալ այս երկրին մէջ, մէ՛կ պատասխան մը ունինք տալիք անոր—թո՛ղ յիշեն ա՛յն ժամանակները երբ Մաքսաւորութիւնը անօթի կը թողուր աղքատները:» Ա՛ս է 1885ի Պիրմինկէմի պատմութիւնը (Ծիծաղ): Ուրիշ սիրուն հատուած մըն ալ կայ: Կ'ըսէ.—«Պէտք է ա՛յն հին մաքսապաշտ ժամանակներուն պատմութիւնը քերթել և շնորհաւորել Մր. Պրայթը և Մր. Քօպտընը որոնք յաջողեցան համոզել Բարլամէնթը թէ ցորենի տուրքը անիրաւ էր: 40-50 տարի առաջ երկրագործ գաւառներուն բնակիչները անսուաղ մեռնելու կէտին հասած էին: Մաքսի ժամանակներուն մեծ քաղաքներուն նեղութիւնն ալ աննկարագրելի էր Անգլիոյ մէջ, մարդիկ անօթութենէ նիհարցած փողոցները կը պտըտէին, ուրուականներու կը նմանէին քան թէ մարդկային էակներու: Գրեթէ ամէն քաղաքի մէջ հացի կռիւ և շփոթութիւն կար:»

«Այս է ճշմարիտ պատմութիւնը: Մաքսային Բարենորոգման հեղինակը այսօր հարկ կը տեսնէ ուրիշ և հակառակ պատմութիւն մը գրել, Պիրմինկէմի համար (Ծիծաղ):

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐԻՆ ԿԵԱՆՔԸ.—ԾՆՈՒՆԴՆԵՐՈՒՆ ԽՆԴԻՐԸ.—Ֆրանսացի հեղինակ մը հետեւեալ կերպով կը պարզէ ծնունդներու խնդիրը որ այս պահուս դարձեալ կը զբաղեցնէ միտքերը Ֆրանսայի մէջ.—

«Մեզի (Ֆրանսացիներուս) շա՛տ աւելի ծնունդ պէտք է: Շա՛տ աւելի թուով տղաքներ տուէ՛ք մեզի: Բայց հարցնե՛նք մենք մեզի անգամ մը թէ Ֆրանսական ընկերութիւնը ինչպէս կ'ընդունի նոր եկողները, որոնց ա՛յդքան կարօտը կը քաշէ, ինչպէս կը հոգայ զանոնք, անոնց բռնելիք տեղը ինչ կրնայ ըլլալ արդի Ֆրանսական ընկերային կազմակերպութեան մէջ:

«Երբ օրինաւոր զաւակ մը աշխարհ կուգայ բարեկեցիկ ընտանիքի մը մէջ, աղէ՛կ, խօսք ասոնց համար չէ: Բայց միւսներուն վիճակը ի՞նչ պիտի ըլլայ:

«Աչքի առջեւ բերէ՛ք Ֆրանսացի գործաւորին կամ փոքրիկ պաշտօնէի մը ապրելակերպը: Ենթադրեցէ՛ք թէ այր ու կին օժտուած են ամէն առաքինութիւններով, կը սիրեն աշխատութիւնը, սակաւապէտ են, տնտեսագէտ են, և կը հրաժարին այն բո՜լոր զբօսանքներէն կամ հաճոյքներէն որոնք ծախքով կ'ըլլան: Ենթադրե՛նք նաեւ թէ այս խեղճ զոյգը, անթերի առողջութեամբ օժտուած, բժշկի կամ դեղագործի համար ալ փարա մը չի տար: Կինը գործունեայ, ժիր տանտիկին մըն է, ճիշտ ուղղուածին պէս: Էրիկը օրը միջին հաշուով հօթը ֆրանք կը շահի, և այսպէս անընդհատ տարին 365 օր:

«Է՛ ուրեմն, երբ այդ զոյգը հինգ զաւակ ունենայ, ընտանիքին միջոցները անբաւական պիտի ըլլան ապրեցնելու զանոնք:

«Հաշիւը մէջտեղն է, մեր ըսածին վրայ կասկած ունեցողները, թո՛ղ աչքի առջեւ բերեն մեր նկարագրած ֆրանսացի գործաւորին կամ փոքր պաշտօնէին հետեւեալ ելմտացոյցը.—

ՕՐԱԿԱՆ ԾԱԽՔԵՐ

Մօրը եւ տղայոց համար ·առտուան նախաճաշ

Կաթ, 0,20 սնթ. հաց 0,10	0,30
Կէս օրուան ճաշ	
Զօրս լիպրանոց հաց մը	0,70
Գինի	0,20
Բանջարեղէն և պուրի իւղ	0,20
Մսեղէն	0,60
Նախընթրիք տղայոց համար	0,25
Իրիկուան ճաշ ամբողջ ընտանիքին	
Երկու լիպրա պաստը	0,90
Բաթաթէս իր սարօքը	0,20
Գինի	0,40
Էրկանը համար	
Թրամուէյ երթ ու դարձ	0,30
Ծխախոտ	0,15
Կէս օրուան ճաշ	1,25
Համագումար օրական	5,45

Եւ հետեւաբար տարին 1,989 ֆրանք 25 սանթիմ, մի միայն պարզ ուտելիքին համար:

«Հիմա գա՛նք տարեկան ծախքերուն.—

«Տան վարձք, 300 ֆր.: Երեք շըրջազգեստ 5 ֆր.էն, երեք քօրսաժ 3 ֆր.էն. 16 զոյգ կօշիկ տղայոց համար 4.50 ֆր.էն (զոյգը), չորս զոյգ կօշիկ ծնողաց համար 8 ֆր.էն: Ճերմակեղէն մօրը համար 5 ֆր. հօրը 15 ֆր., տղայոց համար 30 ֆր.: Անկողինի համար ճերմակեղէն 10 ֆր.: Հօրը զգեստի համար 120 ֆր.:

«Ասոր ալ համագումարը 300 ֆր.:

«Հետեւաբար ծախքերը կը բարձրանան երկու հազար վեց հարիւր (2600) ֆր.ի, և պիւտճէն կը բանայ հինգ հարիւր Ֆրանք:

«Հիմա պիտի առարկէք թէ կան սակայն մարդասիրական ընկերութիւններ, որոնք այդ դժբախտներուն պէտքերը կամ կարօտութիւնները կը լեցնեն և ո՛չ մին անդարման կը թողուն:

«Գիտէ՞ք արդեօք ասոր ինչ կը պատասխանէ ֆրանսացի գործաւորը:

«—Ի՜նչ, գործաւոր մը, որ բնաւ ո և է մոլութիւն չունի, և կը կատարէ իր պարտքը — որ է աշխատիլ, և նաեւ շատ զաւակ ունենալ, ինչպէս կ'ըսուի—ինչ, բնակա՞ն կը թուի ձեզի որ ասանկ գործաւորի մը պարտքին կատարումը երթայ մուրացկանութեան յանգի: Իրաւ է որ աղքատները ուղղակի տուրք չեն վճարեր, Տէրութիւնները ամէն ուրեք այս մասին զեղչեր կամ դիւրութիւններ տուած են, բայց Ֆրանսացի գործաւորն է որ անուղղակի կերպով կը վճարէ հացին, գինիին, աղին, ծխախոտին տուրքերը, ա՛յնպէս որ ֆրանսայի գործաւորը ո՛րքան շատ զաւակ ունենայ, Ֆրանսային գանձը ա՛յնքան աւելի դրամ կը մտնէ:

«Հետեւաբար, անխուսափելի է երբ իրողութիւնները չկշռադատող Ֆրանսացիներ կը յորդորեն իրենց գործաւոր հայրենակիցները աւելցնել իրենց զաւակներուն թիւը, քանի որ ասանկով անոնց ցոյց տուած կ'ըլլան ճամբայ մը, որուն ծայրը կայ անխուսափելի չքաւորութիւնը:

«Հապա եթէ, Աստուած մի՛ արասցէ, հայրը անյայտ ըլլայ, մեռնի կամ կորսուի:

«Եթէ էրիկը երեսի վրայ ձգէ իր կինը, զոր մայր ըրած է, այն ատեն ինչ պիտի ըլլայ:

«Ենթադրենք որ ամուսինէն լքուածը տակաւին մանկամարդ կին մըն է. ասոր ծնողքը դրացիներէն, բարեկամներէն ամչնալու համար, այսինքն անպատուութիւն չբերելու համար իրենց, աղջիկնին իրենց տունը պիտի առնեն. բայց, որովհետեւ իրենք ալ ունեւոր չեն, և աղջիկը մայր ըլլալու վիճակին մէջ է, Բարիզ պիտի ղրկեն մայրական ապաստանարանի մը մէջ զետեղելու համար: Ուրիշ ինչ կրնան ընել:

«Բայց հանրային գթութեամբ կառավարուող այդ յարկին մէջ ինչ կը կարծէք որ ըլլայ խեղճ Ֆրանսուհիին կեանքը: Երկա՛ր ամիսներ այդ տունին մէջ պիտի սպասէ որպէս զի վարդանայ արգանդին մէջ կրած փոքրիկ էակը, զոր կանխաւ դատապարտած պիտի ըլլայ իրենց մօրմէն հեռի ապրող տղայոց անտուղ կեանքին: Եւ երբ տղաբերքի չարչարանքներուն մէջ սիրտը կտոր կտոր ըլլայ, երբ հեծեծէ ծանօթ անձկալից տառապանքներուն մէջ, զոր մայրերը միայն գիտեն, երբ կարծէ տեսնել իր անարէն վերեւ սաւառնիլը նախանձոտ մահուան, որ աչքը տնկած է թէ՛ մօրը և թէ նորածինին, տղաբերքի այդ տխուր վայրկեանին ֆրանսուհին իրեն մօտ օտարուհիներ միայն պիտի տեսնէ, նոյն իսկ եթէ մարապետ մը ըլլայ անիկա, և եթէ իր աչքերը, օրհասականի իր հէք աչքերը բարեկամ աչքեր փնտռեն անոնց մէջ զետեղելու անճարկ մը որ թերեւս վերջինը պիտի ըլլայ, եթէ ձեռք մը փնտռէ սեղմելու համար, իր անկողինին շուրջ պիտի տեսնէ մի միայն անծանօթ օտարուհիներ, որոնք արհեստէն եղող կիներու պաշտօնը պիտի կատարեն:

«Եւ վե՞րջը.—Վերջն ալ պիտի յայտարարէ այդ խեղճ ֆրանսուհին — ինչպէս կը պահանջէ ֆրանսական մայրական ապաստանարաններուն օրէնքը — թէ չուզեր պահել իր զաւակը: Պիտի դիմադրէ սիրոյ գերագոյն բնազդներուն, պիտի խեղդէ սիրոյ աղաղակը, որ թերեւս իր կրած տառապանքներուն սփոփանք մը ըլլար, և աչքերը դարձնելով պիտի ըսէ.—«Տարէ՛ք, չեմ ուզեր տեսնել:»

«Իսկ եթէ հէք մանկամարդը իր տունը միայ զաւակը մեծցնելու համար, պիտի արհամարհուի՝ մանաւանդ եթէ անպսակ ամուսնութեան արդիւնք է իր պտուղը: Եթէ ժամանակէն առաջ անյայտ ընել ուզէ այդ պտուղը, այն ատեն օրէնքը կայ որ կը պատժէ և իրաւունքով: Եթէ սակայն ամուլ ըլլայ. Ֆրանսացիներ կան որ այսպէսը կը սիրեն: Այն ատեն համարձակ խօսի՛նք. ուրեմն Ֆրանսայի մէջ յոռի բարքերը չեն որ կը դատապարտուին, այլ բեղմնաւորութիւնն է որ կը դատապարտուի:

«Պէտք է ըսել նաեւ որ եթէ Բարիզի մէջ յղի կիներու ապաստանարաններ կան, գաւառներուն մէջ չկան:

«Բարիզի մէջ եթէ թշուառ մայր մը միտքը դնէ լքանել իր զաւակը քան թէ անոր անօթի մեռնիլը տեսնել իր թեւերուն մէջ, կրնայ տանիլ զայն մայրական ապաստանարանին դրասենեակը: Գաւառին մէջ պէտք է խնդրագիր տալ և չքաւորութեան վկայական մը ձեռք բերել: Ետ քննութեան, խնդիրքը կ'ընդունուի կամ կը մերժուի: Այդ միջոցին ինչ կ'ըլլայ տղան:

«Ուստի համաձայն ըլլա՛նք և ըսենք թէ եւրոպական ընկերութեան կողմէ հարստութենէ կամ ամուսնութենէ դուրս ծնող տղայոց եղած ընդունելութիւնը քաջալերական չէ բնաւ:

«Ահա այս կէտը ուզեցի հասկցնել իմ ընթերցողներուս:

«Ուրիշ կէտ մըն ալ կայ զոր կ'ուզեմ խելքի հանել: Ֆրանսա անպատճառ պէտք չունի իր բնակիչներուն աճման:

«Եթէ եւրոպական ժողովրդոց աճման համեմատական պակասը իրենց երկիրներուն փճացումը նշանակէր, ամբողջ Եւրոպա պիտի պարտաւորուէր անձնատուր ըլլալ տենդոտ և անդադար ստեղծագործութեան մը, կեանքի ետեւէ վազքի մը, որ սակայն արագ վազք մը պիտի ըլլար դէպի մահ, Ֆրանսան Գերմանիոյ հաւասարելու համար, Գերմանիա Ռուսիոյ հաւասարելու համար, Ռուսիա Չինաստանի հաւասարելու համար:

«Հարկ պիտի ըլլար նաեւ որ, եթէ Եւրոպա կեանքի ա՛յդ վազքը շարունակէ, պատերազմը, կամ սովը, կամ տարափոխիկ ախտ մը դար կասեցնել այդ բազմոյումը, որովհետեւ երկրագունդին տեղը և միջոցները սահմանափակ են:

«ՊՈՒԼԷՕ»

ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՏՐԱՄԸ.—Պօրտօի օրէնսգէտ բժիշկները, Պ. Պ. Պլարէզ, Պառթէ և Լանտ, որոնք Մ. Մասօի դիազննութեան համար որոշուած էին, Մարսիլիա հասան, և անմիջապէս դատական պաշտօնատունը գացին, ուր երկարօրէն բանակցեցան հարցաքննիչ-դատաւոր Մ. տը Բօսիլի հետ: Այս բանակցութեան ընթացքին մէջ որոշուեցաւ որ դիազննութիւն մը կատարուի նոյն օրն իսկ, հակակշռելու համար արդիւնքը առաջին քննութեան զոր երկուշաբթի առտու կատարեց Տօքթ. Տիւֆօուր: Որոշումը գործադրութեան դրուեցաւ, և երեք բժիշկները ընկերակցութեամբ Տօքթ. Տիւֆօուրի, և Մ. Թիւրպայի, որ դատական պատուիրակութեանց քօմիսէրն է, ժամը մէկ ու կէսին, կէս օրէն ետքը, հասան Ս. Պետրոսի գերեզմանատունը: Հասածնուն պէս սկսան գործողութեան, որ մէկ ու կէս ժամ տեւեց: Տօքթ. Պլարէզ մէջտեղ հանեց զանազան գործարաններ որոնք թունաւորումէ առաջ եկած ո և է փաստեր ունէին իրենց վրայ: Այսպէսով սիրտը, թոքերը, կոկորդը, աղիքները, բշտիկները խնամքով հանուած են դիակէն և անօթներու մէջ դրուած, քիմիական անալիզի մը ենթարկուելու համար: Տօքթ. Պլարէզ, բաց աստի, բարձուկի, կրծակի և ուղեղի մաս մըն ալ մէջտեղ հանած է: Բոլոր ասոնք տասներկու անօթներու մէջ զետեղուած և կնքոյ տակ առնուած են: Ամէնը երկու մասի բաժնուելով դրուեցան երկու սնտուկներու մէջ, որոնց վրայ գրուեցան «Շատ դիւրաբեկ» արձանագրութիւնը և պիտի ղրկուին Պօրտօ, ուր տեղի պիտի ունենայ քիմիական քննութիւնը: Այս գործողութենէն ետք մարմինը դրուեցաւ նորէն հողին մէջ:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Ելմտացոյցին պաշտօնական տեղեկագրին մէջ կը կարդանք թէ ներկայ ելմտական տարւոյն մէջ 857,046 գաղթականներ իրենց զիրենք բժշկական քննութեան ենթարկեր են Ամերիկայի առողջապահական քննիչներուն, իբրեւ գաղթական իրենց առողջական կամ ֆիզիքական յարմարութիւնը ապացուցանելու համար, ինչպէս կը պահանջէ Գաղթականութեան Օրէնքը: Ամերիկեան առողջապահական միայուն պաշտօնատար մը կայ Նաբոլիի հիւպատոսը, և ուրիշ մըն ալ Բէյպէք (Բանամա), գաղթականներուն բժշկական քննութիւնները դիւրացնելու համար: Այս տեսակ քննութիւններ եղած են Միացեալ Նահանգաց 32 նաւահանգիստներուն մէջ, մանաւանդ Նիւ-Եորքի, Պօսթընի, Պալթիմորի, Ֆիլատելֆիայի, Նոր Օրլէանսի և Սան Ֆրանչիսքոյի մէջ, ուր ամէնէն աւելի ցամաք ելած են օտար երկիրներէ գաղթողներ: Այս առողջական քննութեանց համար ծախքերը հոգացուած են Գաղթականութեան Սնտուկէն, որ յատկապէս այս նպատակին համար հաստատուած է:

*** Ելմտական նախարար Մր. Շօ դարձեալ նոյն տեղեկագրին մէջ գաղտնի վարկերու գործածութեանց վրայ խօսելով, կ'ըսէ թէ 30,000 տոլարի կեղծ մետաղներ երեւան բերուեր են, և 424 դէպքեր դատի ենթարկուած են այս առթիւ:

*** Գաղթականութեան խնդրոյն վրայ երկարօրէն խօսելով (Տես Շրթ. օրուան «Մանզումէ»), Մր. Շօ կ'ըսէ նաեւ թէ այս տարի Բանատայի սահմանագլխին վրայ ձերբակալուած են 818 Չինացիներ, որոնք ապօրինի կերպով Միացեալ Նահանգները մտնելու վրայ էին, անոնցմէ 485ը անպարտ արձակուեցան, իսկ 333ը վտարուեցան: Չինացի գաղթականները Բանատայի երկաթուղիին միջոցաւ է որ ուղղակի Միացեալ Նահանգները կ'անցնին, և Բանատական իշխանութիւնք պարտաւոր են նոյն գաղթականները սահմանագլխուն վրայ յանձնել ամերիկեան քննիչ պաշտօնատարներուն: Այս տարուան մէջ 1995 ընիկ ամերիկացի արձանագրուած երկրագործներ մեկներ են Միացեալ Նահանգներէն, բայց 1459ը դարձեալ Ամերիկա գացեր են:

*** Ելմտացոյցին նաւարկութեան վերաբերեալ հատուածը կը ցուցնէ թէ մինչեւ 1903 Յունիս 30, Միացեալ Նահանգաց առեւտրական նաւատորմը, ամէն տեսակ նաւերը մէջը ըլլալով, կը բաղկանայ 24,425 նաւերէ, ընդ ամէնը 6 միլիոն 87,345 թոնօ տարողութեամբ: 1902 Յունիս 30ին 24,283 էր, 5 միլիոն 797,000 թոնօ տարողութեամբ: Ամերիկեան պատմութեան մէջ առաջին անգամն է որ 6 միլիոն թոնօ տարողութեան կը բարձրանայ առեւտրական նաւատորմը: Ամերիկայի արտաքին վաճառականութիւնն ալ նմանը չտեսնուած առատութեամբ եղած է: Ամբողջ ներածութիւններուն դրամական արժէքը եղած է 1 միլիառ 25 միլիոն 719,237 տոլար, իսկ ամբողջ արտածութիւններուն դրամական արժէքը եղած է 1 միլիառ 420 միլիոն 141,679 տոլար: Այսպէս այս տարուան վաճառականութեան համագումարը կը հասնի 2 միլիառ 445 միլիոն 860,916 տոլար պատկառելի գումարին, մինչ տասը տարի առաջ 1893ին 1 միլիառ 714 միլիոն 66,116 տոլար էր, 1883ին ալ 1 միլիառ 547 միլիոն 20,316 էր, և 1873ին ալ 1 միլիառ 164 միլիոն 616,132 էր: Այսպէս վերջին տասնեակին մէջ աճումը երկու նախորդ տասնեակներուն գումարէն ալ աւելի եղած է: Ներածուած վաճառքներուն մէջ ամէնէն աւելի կը տեսնուին երկաթը և պողպատը ամերիկեան հսկայ ճարտարարուեստին յարաճուն պէտքերուն համար, մինչ երկաթի և պողպատի արտադրութիւնը այս տարի բոլոր տարիներէն աւելի եղած է Ամերիկայի մէջ, բայց դարձեալ դուրսէն մեծաքանակ գնած է:

ՀՌՈՄԻ կրօնական-պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կը հաստատուի որ, յառաջիկայ Նոր Տարւոյն առաջին օրը ուրբաթի հանդիպելուն պատճառաւ Պապը հրամայած է որ այդ օրը հաւատացեալք բացառաբար ազատ միսն պահեցողութենէ:

Յայտնի է որ Կաթոլիկները չաբթուան Չորեքշաբթի և Ուրբաթ օրերը պահքի կերակուր կ'ուտեն:

ՊԵՐԼԻՆԷՆ Բարիզ հասած լուրերու համաձայն, Մօնաքոյի իշխանը հրաւիրած է Գերմանիոյ Վիլհէլմ Կայսրը զբօսական պտոյտ մը ընելու Միջերկրականի մէջ. կը կարծուի որ Կայսրը ընդունած է եղած հրաւէրը:

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ՍԷՐ ՄԸ ՈՐ $2^1/_2$ ՄԻԼԻՈՆԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ Է.—Լոնտրայի թերթերէն քաղուած.—Տէյլի-Միրըր լրագրին տուած տեղեկութիւններուն համաձայն, Նիւ-Եորքի ընկերութիւնը վերջին ծայր շահագրգռուած է այն դատով զոր Սինեօր Սօլօնէ Վըլասթօյի կինը բացած է ընդդէմ Տիկին Իլիբեթ Գըլվըրի. այս Տիկինը աղջիկն է Ծերակուտական Մ. Բըլարքի որուն տարեկան հասոյթը կը հասնի քառասունէն յիսուն միլիոնի:

Տկն. Վըլասթօ 2 ու կէս միլիոն ֆրանքի հատուցում կը պահանջէ Տիկին Գըլվըրէն, անոր համար որ, այս վերջինը անկէ յափշտակեր է իր ամուսնոյն սէրը. Տիկին Վըլասթօյի ամուսինն ալ 30 տարու մեծ է Տիկին Գըլվըրէն, չքեղ սրճարաններու տէր է և յունական թերթ մը կը վարէ, բայց ինչ որ աւելին է, գեղեցիկ մարդ մըն է որ մեծ, շատ մեծ ազդեցութիւն մը ներգործեր է դեռատի Տիկին Գըլվըրի. այս տարաբաղդ կինը դատ բանալով իր կարգին իր ամուսնոյն դէմ, ամուսնալուծում պահանջելու վրայ է եղեր:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԵՐԼԻՆ, Դեկտ. 15.—Վիլհէլմ կայսր, Ռայխսդագի դիւանը ընդունած ատեն, երկարօրէն խօսակցեցաւ կոմս Պալլէստրէմի հետ, զանազան խնդիրներու վրայ, և մանաւանդ Գերմանիոյ համար անդրանտլեան քաղաքականութեան մասնակցելու հարկը վեր հանեց:

ՎԻԵՆՆԱ.—Այսօր Պատուիրակութեանց ժողովին մատուցուած 1904 տարւոյ հաշուեկշռի ելեւմտացոյցը կ'ըսէ թէ, 363 միլիոն 9,918 քուրօն զուտ հասոյթ պէտք է, այն է նախորդ տարեշրջանին հետ բաղդատմամբ մէկ միլիոն 957,546 քուրօն աւելի: Հարաւային նահանգներու մէջ գտնուող զօրաց համար արտասովոր ծախքերը նոր ելմտացոյցին մէջ 7,483,000 քուրօն նշանակուած են: Պատերազմական նախարարութիւնը 15 միլիոն քուրօնի արտասովոր վարկ մը կը պահանջէ նոր թնդանօթներու համար: Արտաքին գործոց նախարարութեան խնդրած վարկերուն մէջ կ'երեւին Միդրովիցայի մէջ հիւպատոսութեան մը և Սոֆիայի մէջ զինուորական կցորդի մը հաստատման ծախքերը: Հիւպատոսարանին հաստատման չարժարիթն են առեւտրական շահերը:

—Աւստրեան և Մաճառ պատուիրակութիւնները գումարուեցան: Աւստրեան Պատուիրակութիւնը նախագահ ընտրեց Պառոն Կաւչը և Մաճառական Պատուիրակութիւնը՝ Կոմս Զաբարին: Կոմս Կօլուխովսքի մաճառական պատուիրակութեան ներկայեց 1904ի ելմտացոյցի ծրագիրը, ինչպէս նաեւ երկու ամսուան առժամեայ ելմտացոյց մը:

—Կառավարութիւնն ազդուապէս կը հերքէ այն զրոյցները թէ զինուորական պայմանագիր մը կնքուած է Աւստրեւհունգարիոյ և Յունաստանի միջեւ, երբ վերջերս Եորկիոս թագաւոր Վիեննա կը գտնուէր:

ՀՌՈՄ.—Երեսփ. Ժողովին մէջ, Արտաքին գործոց նախարար Մ. Տիթթօնի, զանազան հարցապնդումներու պատասխանելով, յայտարարեց թէ կառավարութիւնը չէր կրնար միջամտել Ինսպրուքի իտալական ազատ համալսարանին դասախօսութեանց դադարման խնդրին: Ցաւոյ պարտաւեց քանի մը ուսուցիչներու, ուսանողներու և երեսփոխաններու ընթացքը, և ըսաւ թէ Երրեակ Զինակցութեան շնորհիւ Աւստրիոյ և Իտալիոյ միջեւ կապերը պէտք է նոյնչափ ամուր ըլլան որքան են Գերմանիոյ և Իտալիոյ միջեւ: Իտալիա հաւատարիմ պիտի մնայ այս զինակցութեան, որ հզօր երաշխաւորութիւն մըն է խաղաղութեան, և ո և է արգելք չէ Անգլիոյ և Ֆրանսայի հետ բարեկամութեան: Իտալիա իրաց վիճակին պահպանման կը բաղձայ:

ԲԱՐԻԶ.—Ծերակոյտը, ծովային գործոց վարչութեան վրայ բուռն վիճաբանութենէ մը և ծովային նախարար Մ. Բէլդանի ճառէն վերջ, որով երկարօրէն պատասխանեց իրեն դէմ ուղղեալ քննադատութեանց, 94ի դէմ 154 քուէով վստահութեան օրակարգ մը ընդունեց:

ՀՌՈՄ.—Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւոր այսօր ունկնդրութեան ընդունեց ֆրանսական դեսպան Մ. Պառէրը:

ՏՕՄՕՏՕՍՕԼԱ.—Գրեթէ բովանդակ Սիմփլոնի մէջ ձիւնը երկու մեթրի հասած է. Հաղորդակցութիւնները բահերով կը կատարուին: Ջերմաչափը 17 աստիճան ցոյց կուտայ զերոյէն վար:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ

(1903 Նոյեմ. 3, 16 Դեկտ. Դշ.)

ՑՈՐԵՆ

Սէրթ Էքսթրա, օխան	42	փր.
» միջին տեսակ	34-36	»
Ճերմակ Ա. լիպրայէն պակաս	8.	ղր.
» Բ. »	$8^1/_2$	»
Մախլութ (խառն) »	$9^1/_4$-10	»
» (հաճարով) »	$10^1/_2$-$11^1/_4$	»

Այսօր ժամանեց Ռումէլի 2 վակոն լիպրայէն պակաս $8^1/_2$-$9^1/_2$ ղրշ.

Այսօր ժամանեց 1 վակոն ցորեն Անատոլ:

ԱԼԻՒՐ

Տեղական քըրմա Ա. պարկը	72-73	ղր.
» » Բ. և Գ.	69-70	»

ԹԵՓ

Օխան 18 փարա:

ԳԱՐԻ

Քէօստէնճէ	$10^3/_4$	ղրշ. գրիւը
Ռումէլի	$10^1/_4$-$10^1/_2$	»

ՄԻՍԻՐ

Օխան 20 փարա ազատարմա:

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ԿԱՂԱՆԴՉԷՔ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ԱՂՔԱՏԻԿ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒՆ

Նոր Տարիին դուռները բացուելուն հազիւ քանի մը շաբաթ մնացած է, և արդէն պզտիկներ ունեցող ամէն ընտանիք քիչ շատ կը մղուի խորհիլ այն նուէրներուն վրայ որոնք պիտի հրամցընեն այդ անուշիկ ձագուկներուն սիրտերը: Մանուկին համար կաղանդը կաղանդ չէ, եթէ ընծայի դրութիւնը վերցուած ըլլար, և նոյն իսկ ամենէն արչալոյսը ամպոտ, ձիւնոտ կամ անձրեւոտ եթէ սկսի՝ կաղանդչէքի մտածումը կարող է ոսկիէ ճառագայթներ կախել տխուր օդին մէջ:

Զքաւորը խորհիլ այսպիսի հանդիսաւոր օրերու մէջ՝ մարդասիրական այն զգացումն է որով բաղձալի էր լեցուած տեսնել մեր ունեւորներուն հոգին: Բայց չխաւորէն տխուր չխաւոր պզտիկը կայ: Դարձնենք մեր գթոտ նայուածքը դէպի Ազգին Տունը, մանաւանդ վերջացող սա ամիսին և ուրիշ տարիներու պէս փութկոտ ըլլանք տալու մեր նուէրներուն կաթիլները, որոնցմով մրգեղէն պիտի հայթայթուի այդ հէգ ձագուկներուն: Գաղափարը այնքան գեղեցիկ է և այնքան օրինաւոր կելի որ այդ նուէրներուն՝ պզտիկներու ձեռքով հաւաքուիլը սիրտ չարժել կ'առթէ չիտակը:

Ահաւասիկ ցանկը այն նուիրատու պզտիկներուն որոնք այդ անուշ զգացումովը լեցուած՝ մէյմէկ քիչ սակ փրցուցած են իրենց ծնողքէն և խաբած Հիւանդանոցիս պզտիկներուն՝ կաղանդը թող ճառագայթէ իր Նոր ար-

չալոյսը առոնց դուրգուրոտ հովիներուն վրայ և հայրերնին յաջող ու չահաբեր բոլորեն Նոր տարին։ Այս ըլլայ թող մեր անկեղծ մաղթանքը իրենց հասցէին։

* * *

Կաղանդի առթիւ հաւաքուած պտուղի դրամ ի նպաստ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի աղքատիկ մանուկներու։

	Ղրուշ
Նախորդ ցանկէն	135
Բասիմորդի (Մարտիրոս Պոչունեան)	5
Էլիզա Պոչունեան	5
Եդուարդ Պայսէրեան	5
Աօրինէ Պայսէրեան	5
Հրաչիի Պայսէրեան	5
Նուարդ և Արաքս Մ. Պարթեւեան	5
Գրիգոր Մսրեան	5
Յակոբիկ Մ. Պալթաեան	10
Մարինոս Տ. Պալթաեան	10
Երուանդ և Էօժէնի Օ. Բոլատեան	10
Հրանդ Մ. Իսրայէլեան	5
Գոհարիկ Մ. Ասլանեան	5
Անդրանիկ Կ. Քէչիչեան	10
Յակոբ Կ. Քէչիչեան	10
Տիրուհի Կ. Քէչիչեան	10
Գաբրիէլ Կ. Քէչիչեան	10
Վահրամ Մ. Ալիկեան	5
Ո՞ն	5
Սիրարփի = Մելինէ	5
Ընդհ. Գումար	265

(Կնիք Հոգաբարձութեան)

(Ծանուցական)

ԽԱՌՆ Ժողովը երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։ Ներկայ էին Տ. Գրիգորիս արք. Յովհաննէսեան, Տ. Վահրամ արք. Մանկունի, Տ. Գաբրիէլ եպս. Ճէվահիրճեան, ինչպէս նաև Սանտալճեան, Սեթեան, Շահպազեան աւագ քահանաները։ Իսկ, Քաղ. Ժողովէն ներկայ էին Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան, Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, Տիգրան էֆ. Տէր-Ներսէսեան, Միհրան էֆ. Սեթեան, Մկրտիչ էֆ. Ասատեան և Սեպուհ էֆ. Տէմիրճիպաշեան։

Ժողովը զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.

1.— Ամեն. Ս. Պատրիարք հայրը ժողովին հաղորդեց ամենայն Հայոց Սրբազնագոյն Հայրապետին մէկ կոնդակը, և անոր հետ Ռուսիոյ Ներքին գործոց Նախարարին մէկ պաշտօնագրին թարգմանութիւնը, որով ծանուցուած էր եկեղեցական կալուածոց մատակարարութեան մասին տրուած վճիռին անդարձ ըլլալը։ Ս. Պատրիարք Հայրը հաղորդեց միանգամայն ժողովին այս մասին նոյն իսկ առ ինքն եղած զեկուցումներն և իր տուած պատասխանները։ Ժողովը նկատելով որ նոյն խնդրոյն համար եպիսկոպոսաց կողմէ երկրորդ անգամ խնդրագիր մը մատուցուած է առ որ անկ է որուն պատասխանը դեռ չէ հասած և թէ կը սպասուի արդիւնքին՝ հարկ դատեց սպասել պատասխանին։

2.— Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը ներկայեց Ժողովին Երուսաղիմայ խնդ- [illegible]

Խառն Ժողովը այս կէտերու գործադրութեան մասին Երուսաղէմի Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր աջակցելու և միաբանութեան աշխատութիւնները դիւրացնելու համար, որոշեց իր կողմէ երկու ձեռնհաս ներկայացուցիչներ ղրկել Երուսաղէմ և անոնց ընտրութիւնը թողուց յառաջիկայ նիստին։

Երուսաղէմի խնդրին քննիչ Յանձնաժողովը՝ վերջին նիստին մէջ եղրակացութեան մը յանգած է, այն է՝ Ազգային կեդր. Վարչութեան կողմէ պատուիրակ մը ղրկել Երուսաղէմ։ Այս պաշտօնին համար՝ Քաղաքական Ժողովին անդամ Սեթեան Միհրան էֆէնտին առաջարկուեր է թէեւ, բայց չընդունելուն համար, առ այժմ երեք ընտրելիներ ներկայացուեցան Խառն Ժողովոյ նստին. այն է 1. Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, 2. Գրիգոր էֆ. Խաչերեան, 3. Սահակ էֆ. Ղազարոսեան։ Այս երեքէն մէկը պիտի ընտրուի, իբրեւ աշխարհական պատուիրակ, որուն պիտի ընկերանայ քաջ հաշուագէտ քարտուղար մը։

Ժողովը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ օրակարգին վրայ գտնուող ուրիշ խնդիրներով։

ԲԵՐԱՅԻ Թաղ. Խորհուրդը, նախորդ տարիներու պէս, այս տարի ալ թաղային չորս վարժարաններուն 150ի չափ աղքատիկ երկսեռ մանուկներուն զգեստ պատրաստել տուած է, յառաջիկայ Կաղանդի և Ծնունդի առթիւ։

ԳԱՍԸՄ ՓԱՇԱՅԻ Թաղեցիներէն ոմանք կը գանգատին թէ, չատ կիրակիներ և մանաւանդ չարթու մէջ պատահած տօն օրեր, իրենց եկեղեցին պատարագ չի մատուցուիր, և տեղւոյն քահանան առանց կարեւորութիւն տալու թաղեցիներուն բողոքին, կը յամառի միալ իր դատապարտելի անտարբերութեանը մէջ։

Այս առաջին անգամը չէ՛ որ Գասըմ Փաշայի Թաղեցիները կը գանգատին իրենց քահանային դէմ։ Թաղին Խորհուրդը արդեօք գիտէ՞ այս պարագան, եթէ գիտէ, — ինչ որ ամէ՛ն տարակոյսէ վեր է — տարակոյս չկայ թէ պէտք եղած միջոցները ձեռք առած է, առնելու համար առաջքը քահանային այս ընթացքին։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԷՆ կը գրեն մեզի.— Կայս. Բժշկական Վարժարանի Բիմիագիտութեան ուսուցիչ Նշան էֆ. Ղուկասեան Պչ. օր այցելեց Ազգ. Հիւանդանոցը, և մանաւորապէս իր ուշադրութիւնը դարձնելով Դեղարանին գործառնութիւններուն վրայ, տեսաւ որ բաւական արդիւնաւոր եղած էր նախորդ կարգադրութիւնը, որ ասկէց առաջ յանձնարարուած էր Նշան էֆ.ի. Պատ. Հոգաբարձութեան կողմէ։

—Նոյն օրը Ազգ. Հիւանդանոց այցելեցին նաև Խնամակալ էֆէնտիները և Խնամակալուհի Տիկինները, և մանաւանդ կանանց բաժինը այցելելով ինչպէս նաև Որբանոցի բաժինը, չատ մը հրահանգներ տուին և մեկնեցան։

ՕՐԹԱԳԻՒՂԻ Թաղ. Խորհուրդը գիր մը գրելով Պատրիարքարան, կը յայտնէ թէ տեղւոյն եկեղեցիին հասոյթները նուազած են կալուածները չնորոգուելով փճանալու վրայ են և անոնց տուրքերը տարուէ տարի դիզուած և գիւղին բարեկեցիկ բնակիչները Բերա և ուրիշ տեղեր փոխադրուած ըլլալով, թաղին եկեղեցական և դպրոցական վիճակը վատթարացած է և այսպէսով 900 ոսկիի պարտք մը գոյացած է։ Ասոր իբր դարման Թաղ. Խորհուրդը խնդրած է Ս. Պատրիարք Հօրմէն, որպէս զի նուագահանդէս մը կազմակերպելու համար, պէտք եղած հրամանը առնուի։

ՆԱՌԼԸ-ԳԱՊՈՒԻ Թաղ. Խորհուրդը նամակ մը գրելով Ս. Պատրիարք Հօր, մանուկին անձուկ վիճակը, կալուածներու ապահովագրութեան տուրքը և այլ ծախքերը մէջ բերելով, կը յայտնէ թէ միայն քարոզիչ մը չկրնար պահել։

ՃԱՆԻԿԻ Առաջնորդ Տ. Աշոտ եպս. կը տեղեկագրէ Պատրիարքարան թէ՛ տեղւոյն Կրօն. Ժողովին անդամներէն մէկ քանին փախճանած ըլլալով, անոնց տեղ նորեր ընտրած է, և անոնց հաստատումը կը խնդրէ Պատրիարքարանէն։ Ինչպէս նաև տեղւոյն Տնտես. Խորհուրդը կազմալուծեալ ըլլալով, Քաղ. Ժողովը կը վարէ այդ պաշտօնն ալ։

ԳՈՆԵԱՅԻ Թաղ. Խորհուրդը գիր մը ղրկած է Պատրիարքարան, որով չնորհակալութիւն կը յայտնէ Կեդր. Վարչութեան Գոնեան առանձին վիճակ ընելուն համար և խնդրած է որ հոնտեղի համար որոշուած Պատր. Փոխանորդը չուտով ղրկուի։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

16 Դեկտեմբեր 1903

Ֆրանս. 3⁰)₀ 3% Français)	97 92
Ռէժի (Tab. Turcs)	387 —
Գոնսօլիտ (R. Turque D.)	90 05
Երկաթուղի (Lots Turcs)	134 —
Պանգ Օթթ. (Banque Ott.)	607 —
Թրանսվալ (Transvaal)	111 —

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Հիւմը խըտմէթինէ մէպնի կէմլէյիք դաղասը գայմագամը իզզ. Լութֆի էֆ.յէ թէրֆիէն ռիւթպէի Սանիյէ սընֆը սանիսի։

ՆԻՇԱՆ

Վաղըֆէի մէմուրիյէթինի մուգտէմանէ իյֆա իթմէքտէ օլմասընա մէպնի Բոսթա վէ Թէլէկրաֆ նէզարէթը պէհիյէսի մուհասէպէճիսի սաատ. Մուհիէտտին պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ իքինճի ռիւթպէտէն Օսմանի,

Տէրսաատէթ Պիտայէթ միւտտախիլի ումումիսի փաղ. Նէճմէտտին էֆ.յէ թէպտիլէն իքինճի ռիւթպէտէն Մէճիտի նըշանը զիշանլարը իհսան պույրուլմուչ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՅՐԱՄԸ.— Պաշտօնական զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ, լուսինի մահիկը եթէ չաբաթ գիշեր չտեսնուի, Ռամազանի 30 օրը ամբողջացած նկատուելով, երկուշաբթի պիտի սկսի Պայրամը։

ԳԱՏԸՐ-ԿԻՃԷՍԻ.— Գատըր-Կիճէսիի տօնին առթիւ, Վեհ. Սուլթանը երէկ գիշեր հանդիսաւորապէս կատարեց Գատըր-Կիճէսիի աղօթքը։

—Այդ առթիւ երէկ գիշեր բոլոր մզկիթներն ու մինարէները, հրդեհի աշտարակները, Օսմ. մարտանաւերը լուսազարդուած էին։

—Բաղաքապետութիւնը, ըստ սովորութեան, Կայս. Պալատ մատոյց մանաւորապէս պատրաստուած սիմիթներ։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Անհաւանելի լրացուցիչ մանրամասնութիւններ այն որոշումներուն մասին զորս տուաւ Պաղտատի երկաթուղիին վարչական խորհուրդը, առջի օրուան նիստին մէջ։

Տնօրէն Ժողովը կազմուած է ասպէս.— Մ. Կուիննէր՝ նախագահ, Մ. Տէֆէս և Մ. Թէսթա՝ փոխ-նախագահ, Ներքին խորհրդական Մ. Զանտէր՝ վարիչ պատուիրակ։

Անատոլուի երկաթուղիին Օսմ. Ընկերութեան կողմէ, Պաղտատի գիծին նոր Ընկերութեան փոխանցուելիք գործողութեանց մասին ստորագրութիւններ փոխանակուեցան, բացի այն յատուկ իրաւունքներէն, որոնք մանաւորապէս տրուած են Անատոլուցիներուն։

Ասկից առաջ կազմուած չինութեան ընկերութիւնը, վերջնականապէս հաստատուեցաւ, քանի որ արդէն չինութիւնները սկսած են։

Ժողովը վաւերացուց նաև Տէօյչէ Պանքի, Օսմ. Կայս. Պանքային, Վիէննը Պանք Վարէյնի և Քրէտի Սիւիսի խմբակներուն հետ կնքուած գանձային [illegible]

Ապագայ գիծին վերաբերեալ նիւթերուն գնման և կազմակերպութեան մանրամասնութիւնները քննուեցան։

Բիչ ատենէն ընդհ. ժողով մը պիտի գումարուի, Մ. Կուիննէրի նախագահութեամբ։

—Անատոլուի Երկաթուղիին Ընկերութիւնը առաջարկեց Խորհուրդին թէ, 150,000 ոսկիի վարկ մը բացած է, նորոգչ կառքերու և վայրաշարժներու գնման համար։

ՍՈՒՐՐԷԻ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆԸ.— Սուրրէի Հիւմայունը Բչ. օր Պէրութ ժամանեց Մախսուսէի Ասիր շոգենաւով։ Կայս. կարաւանը մեծ հանդէսով ցամաք հանուեցաւ և ապա ճամբայ ելաւ դէպի Դամասկոս, ուր եւս հասաւ և ընդունուեցաւ հանդիսաւորապէս։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԲԱՐԱՏԱՂ.— Չէթինէէն կը գրեն Էնֆորմասիօն լրագրին թէ, Օսմ. կառավարութեան և Բարատաղի միջեւ յարաբերութիւնները խիստ բարեկամական են և թէ Բարատաղի Նիքոլա իշխանը միշտ երախտագիտական զգացումներ կը տածէ Վեհ. Սուլթանին նկատմամբ։ Օսմ. կառավարութիւնը ամէն ատեն հիմնական աջակցութիւններ կ'ընէ Բարատաղի, որուն ժողովուրդը, երկրագործութեան վաճառականութեան և արհեստագործութեան մէջ ետ մնացած ըլլալով, Օսմ. կառավարութեան օգնութիւնը ու չնորհները կը վայելէ։

ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ.— Իգտամ կ'իմանայ թէ, Տէօյչէ Պանքի տնօրէն Մ. Կուիննէրի Պոլիս գալուն պատճառն է Օսմ. երկաթուղիներու զանազան գիծերուն միացումը։

ՌՈՒՄԵԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Վերջերս Պոլիս, Ռակօքչիի գերեզմանին ուխտի եկող մաճառական պատուիրակութիւնը Բէչքա դառնալուն, նուիրահաւաքութեան մը սկսաւ Պուլկար աւազակներու հետ ընդհարման միջոցին վիրաւորուած օսմ. զօրքերուն համար, որոնք կը դարմանուին Համիտիէ հիւանդանոցին մէջ։ 6000 քուրօն հաւաքուած է։ Այս գումարը Պոլիս Տիկին Անկէլի ղրկուեցաւ, որ զայն երէկ յանձնեց նոյն հիւանդանոցին տնօրէն Տօքթ. Իպրահիմ փաշայի։

—Քորիճայի բնակիչներէն ըլլալով Մանչէսթր հաստատուած կարգ մը Ցօյներ, հանգանակներու հաւաքում մը ըրին, Ռումէլիի արկածեալներուն համար։ 800 քիլօ ծանրութեամբ հանդերձեղէնի հակ մը ղրկած են արդէն։

—Ընդհ. քննիչ Հիլմի փաշա ծանոյց բոլոր Կառավարիչներուն, Գայմագամներուն և հիմնական պաշտօնեաներուն թէ, Պետական բոլոր պաշտօնեաները պէտք է բարձրագոյն հաճութեան համաձայն ծառայեն և թէ անոնք որ իրենց վարչութեան տակ գտնուած տեղերու մէջ երբ անպատշաճ արարք մը Ընդհ. Քննիչէն առաջ իմանան և օրինական պահանջումները գործադրելու մասին թերանան, խիստ պատասխանատուութեան պիտի ենթարկուին։

ԲԱՐԱՏԱՂԻ իշխանին անուան տարեդարձին առթիւ, չաբաթ օր Բարատաղի գործակատար Մ. Մաթանովիչ ընդունելութիւն մը պիտի կատարէ։

Մ. ԿՈՒԻՆՆԷՐ երէկ Սրեւելեան Ճեպընթացով մեկնեցաւ Պոլսէն։

ԾՈՎԱՅԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐ հանգուցեալ Հասան փաշայի քրոջ Սահար հանըմի 1000 ղշ. ամսաթոշակ կապուեցաւ, Կայս. Իրատէով։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ մէջ գումարուելիք դատական խորհուրդը չպիտի կրնայ գումարուիլ Դեկտեմբերի վերջը, ինչպէս ծանուցուած էր։ Հաւանաբար Ցունվարի սկիզբները տեղի պիտի ունենայ։

Եգիպտոս, Անգլիա, Աւստրիա, Ֆրանսա, Իտալիա, Պելճիա, Հոլանտա որոշած են իրենց ներկայացուցիչները։ Գերմանիոյ, Սպանիոյ, Բորթուկալի և Միացեալ Նահանգներու պատուիրակները դեռ յայտնի չեն։

ԿԱՅՍ. ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ.— Ինչպէս պաշտօնականները ծանուցին, Ներքին գործոց նախարարութեան կնքապահ և ծածկագրութեանց դիւանէն Վսեմ. Հասան պէյ, Ուլայի Ա. աստիճանին բարձրացած է։ Կայս. այս գնահատումը, որուն կ'արժանանայ Հասան պէյ, ուրախութեամբ կը լեցնէ իր բոլոր ծանօթներուն սիրտը։ Ն. Վսեմութիւն հաւատարիմ, կարող և ձեռնհաս պաշտօնատար մըն է և Կայս. այս բարձր չնորհը արժանի գնահատութիւնն է ամէն կերպով Հասան պէյի գնահատելի պաշտօնավարութեան։ Ի սրտէ կը չնորհաւորենք Ն. Վսեմութիւնը և աւելի բարձրացում կը մաղթենք։

ԻՖԹԱՐ.—Պարսից դեսպանը, առջի իրիկուն Իֆթարի սեղան մը տուաւ։ Ներկայ էին, Տէֆթէրխանէի վերատեսուչ Ջիհատ փաշա, Պետական Խորհրդական Թիրխան փաշա, Թէհրանի Օսմ. դեսպան Շէմսէտտին պէյ, Արտաքին գործոց նախարարութեան մէքթուպճի Միւնիր պէյ, Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան եւայլն։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ մէջ 116 յանձնաժողովներ կազմուած են՝ Հիճազի երկաթուղիին համար նպաստ հաւաքելու նպատակով։

ՄԱՀ.— Սպարապետի դրան զինուորական ատեանին անդամ Սէլիմ փաշա որ հիւանդ էր, մեռաւ Պոլսոյ Վէզնէճիլէր թաղի իր ապարանքին մէջ։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ մէջ Պէհոպալի իշխանուհին որ Հիճազ կ'երթայ ուխտի համար, իր երկու տղոց հետ և 200ի չափ հետեւորդներով Եանպու ժամանեց։ Այդ միջոցին 19 թնդանօթ արձակուեցան։ Իշխանուհիին բնակութեանը յատկացուած էր մաքուր չէնք մը, ուր չորս օր մնաց։ Նաւամատոյցէն մինչեւ այդ տունը օսմ. զինուորներ երկու կարգի վրայ բարեւի կեցան։ Իշխանուհիին հետեւորդներուն և գոյքերուն փոխադրութեանը յատկացուած են 200 ուղտեր։

ԷՆՆԻՒՐԻՒ ՈՒ ԳՈՆԵԱՅԻ նահանգներուն քննիչները տեղեկագրած են Մեծ-Եպարքոսին՝ Գայսէրիի, Իւրկէնիի, Զարուճի ու Եօզղատի կողմերը խաշխաշ, վարդի իւղ և աֆիոն արտադրելու ձեռնարկել տալ, վասն զի այդ տեղերը ծովեզերքէ հեռու ըլլալով և երկաթուղի չգտնուելով արմտիքներու փոխադրութիւնը դժուարութեան կը հանդիպի, որով երկրագործութիւնը երեսի վրայ թողուած է և ընդարձակ երկիրներ անմչակ կը մնան։ Այդ ծրագիրը յանձնուած է Պետական Խորհուրդին։

ԱՏԸՆԻ նահանգին ճամբաներու չինութեան յետնեալ տուրքերը, 1316էն մինչեւ 1318 տարւոյ վերջը, առանց տուգանքի պիտի գանձուին։ 1319էն սկսեալ անոնք որ անձամբ կամ դրամով չեն մասնակցիր ճամբաներու չինութեան, իրենց յետնեալ տուրքերուն համար տուգանք պիտի վճարեն։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՈՃԻՐ.— Առջի գիշեր, Ղալաթիոյ Արքատի փողոցին մէջ ոճիր մը գործուեցաւ հետեւեալ պարագաներուն մէջ։ Պողավաճառ Ցայիգ անուն երիտասարդ մը, երբ այդ փողոցէն կ'անցնէր, զարնուեցաւ Սերովբէ անուն անձի մը, որ կռիւ փնտռեց, քանի որ ոտքը ցեխի մը մէջ մխուած ըլլալով վրան գլուխը աղտոտած էր։ Խօսքերը ձեռքի չարժումներու փոխուեցան. Սերովբէ քաշեց դաչոյնը և Ցայիգը վիրաւորեց ուսէն և գլխէն։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ, իսկ վիրաւորը հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՀԱՐՈՒՍՏ ԱՂՔԱՏ ՄԸ.— Սուլթան Ահմէտի բնակիչներէն Ֆըրնէդ անուն թրքուհի մը, 50 տարեկան, որ միշտ իր աղքատ վիճակէն կը գանգատէր և փոքր դրացիներուն սեղաններէն կը կշտանար, 3—4 օր առաջ կը մեռնի բնական մահուամբ։ Տան մէջ կատարուած խուզարկութիւններ ճշմարիտ գանձ մը երեւան հանած են. դրամով լեցուն երկու քսակ, 90 ոսկի արժէքով մարգարիտներ, չողակնէ մանեակ մը գտնուած են։ Քսակներուն մէջ կային 170 Մահմուտիյէ, 30 հատ քառորդ ոսկի, 6 հատ կէս ոսկինոց և ուրիչ մանր դրամներ, ամէնքը 200 ոսկիի չափ։ Կինը մարդ մարդասանք չունի։

ԱՐԿԱԾՆԵՐ.— Անծանօթ մը, որուն հետքը դեռ չէ գտնուած, առջի գիշեր, Բերայի Արապ-Ճամի թաղին մէջ, ձին վազցուցած ատեն կոխոտեց Մառի անուն յոյն հեղինուհի մը, որուն կեանքը վտանգի մէջ է։

—Զօր. Էթհէմ փաշայի երկու որդիները, առջի իրիկուն, կառքով երբ Նշան Թաշէն կ'անցնէին, կառքին մէջ տեղի գամը տեղէն ելլելով, կառքը գլորեցաւ, ձիերը երկու անիւները քչելով փախան։ Մէջը գտնուողներէն մէկը միայն գլխէն թեթեւապէս վիրաւորուեցաւ։

ՇԱՏԱԿՆԵՐ.— Տէմիր Գաբուի կողմը խանուէճի Մէհմէտի աշկերտը՝ Ալի, անցեալ օր, մրցումի համար կերաւ տասը «փիտէ», հինգ ամառ կերակուր և երեսուն հինգ «սիմիտ»։ Ասոնց վրայէն ալ տասը գաւաթ թէյ խմեց։

ԿԻՆ ԳՐՊԱՆԱԽՈՅԶՆԵՐ երեւան ելած են այս օրերս, որոնք Մեծ-Շուկայի և մզկիթներու մէջ, բազմութենէն օգտուելով, կը կտրեն թրքուհիներուն չարշաֆները և կը թոցնեն անոնց քսակը։ Այսպէս, դեռ առջի օր, Էսկի Ալի Փաշայի մզկիթին մէջ, կին գրպանախոյզ մը կտրելով թրքուհիի մը հանդերձը, չորթեց քսակը որ 9 ղշ. կը պարունակէր։ Կինը ո՛չ թէ դրամը այլ հագուստը կը մղկտայ, զոր նոր չինել տուած էր։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 դեկտ.— Բրիտանական Նախարարաց Խորհուրդը Ճարոնական յայտարարութիւն մը նկատողութեան առաւ, և քննեց Թօքիօյէ եկած հեռագիրները, որոնք կացութեան մասին չատ յոռետես կարծիք մը կը յայտնէին Ռուսիոյ պատասխանին անընդունելի եղող ինչ ինչ պայմաններուն պատճառով։

ՊՐՈՒՍԷԼ.— Պելճիական դահլիճը կ'երեւի թէ քիչ ատենէն պիտի լուծուի։

ԱՂՋԻԿՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Հայ Տիկին մը որ իր ուսումը Եւրոպայի մէջ կատարելագործած է, տրամադրելի ժամեր ունի Հայերէնի, Անգլիերէնի եւ Ֆրանսերէնի դասեր աւանդելու բնտանեկան յարկերու մէջ։

Դաստիարակելի աղջկանց ծնողներուն կը մնայ օգտուիլ այս պատեհ առիթէն։

Դիմել խմբագրատուն։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

3/16 Դեկտեմբեր 1903

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	97.12
Ամէնէն բարձր գինը	97.15
» վար գինը	97.06

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	131.
Երէկուան բարձր գինը	$131.37^1/_2$
» վար »	$129.62^1/_2$
Բարաւի	500.
Քրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն	266.25
Թրանսվալ	111.
Պանք Նաս. Կրէս.	438.
Թրամվայի Բաժնեթուղթ	6.35
Ռէժիի պարտաթուղթ Ֆրանք	387.
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ. Ա.Ո. 12.—	
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. Լ. Օ. 4.90	

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղչ.էն	ղչ. փր.
Մէճիտիյէ արծաթ	107.31
Անգլիական ոսկի	109.36
Ֆրանսական ոսկի	87.05
Քրիմից	51.06
Նոր մէթալիք	101.30
Բօլ	89.10
Ռուպլի Թղթադրամ	8.64
Լոնտոն 3 ամիս	111.
Փարիզ »	$22.76^3/_4$

)(2)(

Սննդառութեան Շուրջը

[illegible]

չատ կ'ապրին, քան եթէ ճերմակ հաց ուտեն։ Այս վերջինը նուազ կը մնուցանէ և աւելի սղութիւն կուտայ։ (*)

Դնդերային ուժը միսէն առաջ չի գար, բայց միայն հացով և ճարպերով։ [illegible]

[illegible]

հուժկու և յաղթանդամ մարդիկը,—անոնք են որոնք կարգ մը տեղերու մէջ (Բոսփքա, Զիմուղէն, Պարթանը) սափրեալ, բաւական սնունդով կ'ապրին։ Թիւօլեան որսորդներ եգի ճարպ կ'ուտեն, որով աւելի զօրաւոր եղած են քան թէ երբ անոր մսով սնանէին։

Անգլիոյ ամենէն զօրաւոր գործաւորները հիւսիսէն կուգան, որոնք հացով, պուտինկով, և ալիւրով կը սնանին։

Ռուսիոյ մէջ բուռն աշխատողներ կան, որոնք օրական չարաչար 16 ժամ կ'աշխատին, և միայն բանջարով, կաթով, սև հացով և սխտորով կը սնանին։

Բօլոնիացի զինուորները, որոնք կայսրութեան պատերազմին գործածուեցան, միայն վերմիչելներով կը սնանէին։

Եգիպտացի գործաւորները և՛ նաւավարները՝ սոխ, սոխ, բակլայ, ոսպ, արմաւ և եգիպտացորեն կ'ուտէին։

Հիմալայայի բնակիչները, ամէն մէկը մէյմէկ հերակլէսներ, բրինձով միայն կը սնանին։

Հնդիկ ցեղեր կան, մի միայն բրինձով սնանող և որոնք երեք չաբաթ անընդհատ օրական 15-16 ժամ ճամբայ կ'առնեն։

Մարդկութենէն չեմ պահանջեր որ միայն հացով և ջուրով սնանին, և ըսել չեմ ուզեր թէ անոնք պիտի ապրին նոյն իսկ մինչեւ 105 տարի, Ս. Պօղոս ճգնաւորին պէս Աստուածային թռչունի մը կողմանէ ղրկուած քանի մը արմաւներով և քիչ մը ալ հացով։

Կ'ուզեմ ապացուցանել միայն թէ, մեղմացեալ բաւական սննդառութիւն մը, որուն մէջ կրնանք նաև մտցնել կաթնեղէնները, հաւկիթ, պանիր, և քիչ մը միս, մարմնոյն և մտքին ամենէն [illegible] կերակուրներն են։ Կատարեալ առողջութիւնը ելքի և մուտքի պիւտճէին հաւասարակշռութենէն կախում ունի։

Մարդուն օրական սպառումը դար- [illegible]

(Ծանուցական)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 151

Վայրենիներու Նախապետը

ՎԷՊ

ԺԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ

83

Քիքօս

Բիչ մը ճաշելէ ետք, ճամբորդները կը պատրաստուէին հանգիստ առնել, երբ Ջէգար դէպ ի առաջ խոյացաւ կատաղութեամբ ոռնալով:

Իւրաքանչիւրը ձեռք առաւ իր զէնքերը:

Մեծ յուզումի մը վայրկեանը եղաւ այդ միջոցը:

Վերջապէս ոտքի ձայն մը լսուեցաւ, և հնդիկ մը երեւցաւ:

Այս հնդիկը Անթինաուէլն էր:

Այս մարդուն ի տես, Տօնա Ռօզարիօ չը կրցաւ սոսկումի աղաղակ մը զսպել:

Իր մայրը ուժգնութեամբ դէպ ի անոր աջէն նետուեցաւ, զայն պաշտպանելու պէս:

Անթինաուէլ անանկ երեւցուց որ չէր տեսնար մանկամարդուհին և Լինտան: Իր դէմքը երբեք չայլայլեցաւ, ու չարունակեց դանդաղ քայլերով առաջանալ:

Երբ Թռանկուալ Լանէքին քով հասաւ, բարեւեց զայն ակնածանքով և ձեռքը կուրծքին վրայ դնելով

—Մառռի, Մառռի, ուզեցի ձեր քովը գալ, ըսաւ:

—Բարի եկաք, ըսաւ Լանէք, սիրով կ'ընդունինք:

—Գալուս նպատակն է ձեզ իմացնել խիստ կարեւոր լուր մը, զոր գիտեմ թէ չէք լսած տակաւին:

—Սիրով մտիկ պիտի ընեմ ըսաւ Լանէք, նշան մը ընելով միեւնոյն ատեն Բիւռիւմէլլաին որ քովը նստի:

Երեք հնդիկները պէտք եղած յարգանքներով նստեցան և լուռ մնջիկ ծխեցին:

Վերջապէս, Անթինաուէլ խօսք առաւ:

—Ահա, ըսաւ, Քիքօսը զոր Բաքի Բիւլլիէն եկող ռասքին, եօթներորդ ժամուն, բերաւ ինծի, Անթինաուէլին, որ բէօլքերու Աբօ-իւլմէններուն ամէնէն հզօրն է:

Ու պայուսակէն հանեց փայտի պզտիկ կտոր մը, բաւական հաստկեկ, և մարդկային մազ մը փակցուած վրան:

Այս փայտի կտորը թելերու մէջ առնուած էր, որուն մէկ ծայրը կապոյտ, կարմիր, սեւ և ճերմակ կտաւէ լաթ մը կար:

—Կը տեսնէք, յարեց Անթինաուէլ, որ այս սեւ լաթին վրայ չորս կապ կայ, որոնք կը նշանակեն թէ չասքին մեկնած է Բաքի-Բիւլլիէն լուսինէն չորս օր ետքը: Ճերմակին վրայ, տասը կապ կայ, որոնք կը նշանակեն թէ այս թըւականէն տասն օր ետքը, այսինքն երեք օրէն, չորս Իւթալ-Մաքիւնները զէնքի պիտի կոչուին, Թօքինները բաղկացեալ մեծ Օքա-Բօեօկի մը որոշումով: Կարմիրին վրայ, կապ մը ըրի ես որ կը նշանակէ թէ իմ մարդիկներս պիտի միանան: Հիմա դուք պիտի հետեւի՞ք իմ օրինակիս:

—Մոռցաք ըսել բան մը որ, իմ կարծիքովս, աւելի կարեւոր է, պատասխանեց Լանէք:

—Բացատրեցէք:

Անթինաուէլ ակնարկ մը նետեց սպիտակամորթներուն վրայ որոնք այս տեսարանը կը դիտէին անձկանօք, առանց բան մը հասկնալու:

Թռանկուալ Լանէք, վերջէն խօսք առնելով.

—Շատ լաւ, տուէք ինծի այդ քիքօսը, ըսաւ:

Անթինաուէլ յանձնեց զայն:

Բէօլքէ պատերազմիկը քիքօսը առաւ, վայրկեան մը դիտեց զայն, յետոյ կապոյտ և կարմիր մասը բռնելով, միացուց զանոնք և կապ մը ընելով, տուաւ փայտը Բիւռիւմէլլաին որ հետեւեցաւ անոր օրինակին:

Ասոր վրայ, Անթինաուէլ հանդարտ և խաղաղ մնաց:

—Ըսել է, դուք կը մերժէք, ըսաւ:

—Դուք կրնաք անցնիլ հօսկէ, ըսաւ Լանէք, մենք խորհելիք բան մը չունինք, որովհետեւ պայքարը վերջացած է ալ և այս քիքօսը կեղծ:

Թօքին բարկացաւ սաստիկ:

Թռանկուալ Լանէք շարունակեց ծաղրական ձեւերով:

—Հոս գալով, ինչո՞ւ չի կրցաք անկեղծօրէն ըսել թէ կուզէք ձեր գերիները, այն ատեն պիտի պատասխանէինք ձեզի թէ այս գերիները մեր պաշտպանութեան տակն են այսուհետեւ, թէ չի պիտի յանձնենք զանոնք, և թէ երբեք չպիտի կրնաք մեզ համոզել ձեզ վերադարձնելու:

—Շատ լաւ, ըսել է որոշած էք, չէ՞:

—Այո, և լաւ գիտցիր թէ մենք խաբուող մարդիկներէն չենք:

Թօքին բարկացաւ թէեւ բայց երբէք միտքը չայլայլեց:

—Շուն էք դուք, յարեց, վաղը իմ մարդոցս հետ պիտի գամ գերիներս առնել և ձեր գլուխները կեր պիտի տամ գիշատիչներուն:

Երկու հնդիկները ժպտեցան արհամարհանքով և խոնարհեցան ողջունելու համար իրենց հակառակորդին մեկնումը:

Թօքին չուզեց պատասխանել այս ծաղրանքին, կռնակը դարձուց և դարձաւ իր տեղը միեւնոյն դանդաղ և հանդիսաւոր քայլերով:

Հազիւ հեռացած էր վրանէն, Լանէք հետեւեցաւ անոր քայլերուն:

Հնդիկ պատերազմիկը չէր սխալած, Արթննալուն, կատաղիօրէն ուզելով տեսնել իր խուսափած գերիները, Անթինաուէլ կասկածած էր արդէն Թռանկուալ Լանէքէն: Թօքին հետեւած էր անոր, և իրեն միակ նպատակն էր հասկնալ թէ ո՞րքան էին իր հակառակորդները որոնց հետ պիտի չափուէր և թէ կարելի պիտի ըլլա՞ր իրեն տիրանալ իր գերիներուն: Անպէս կարծեց թէ ներկայանալով վտանգ մը չպիտի ըլլար:

(Շարունակելի)

ՓԱՍՏԱԲԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Պոլսոյ առաջնակարգ փաստաբաններու կարգին մէջ, Յարութիւն էֆ. Գայսէրեան նշանակելի տեղ մը կը գրաւէ և հրապարակի վրայ ծանօթ անուն մը ունի, իր տասնեակ մը տարիներու գործունէութեան շնորհիւ:

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատեր, ըլլայ Շէրիի, Հուգուգի, Թիճարէթի և կամ Ճէզայի վերաբերեալ և անձնուիրաբար տեղեկութիւններ և լուսաբանութիւններ կուտայ իրեն դիմող ամէն անձի:

Մասնաւոր ընդունակութիւնը ունի առեւտրական կնճռոտ խնդիրներ կարգադրելու և առեւտրական կորսուած իրաւունքները վերահաստատելու:

Իր վարձքը միշտ կանխիկ չէ և նոյն իսկ շատ անգամ խնդիրը իրաւախոհութեամբ վերջացնելու կը ջանայ:

Մասնաւոր գումարի մը փոխարէն տարեկան կամ վեցամսեայ միջոցի մը մէջ կը վարէ ո և է անձի մը դատական գործերը:

Անոնք որ կ'ուզեն ձեռնհաս, կարող, համաձայնող և պատուաւոր փաստաբանի մը հետ գործել, պէտք է դիմեն Պաղչէ Ալի Ճատտէսի, Մուսուլ խան թիւ 22—23—24, առտուան ժամը 3էն 6 և իրիկունը 10էն 12:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1,150 030 616 ՖՐԱՆՔ — ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Գերմանիոյ ամենեն հզօր Ընկերութիւնն է — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387,440,000 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, և այլն:

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, շաբաթական փոքր վճարումներով. — (Միենոյն պայման որը կանոնաւոր ապահովագրութեան համար):

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈԳԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ, ԹՈՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, աշխարհիս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար շաբաթական փոքր վճարումով մը, այսինքն ՄԷԿ ՖՐԱՆՔՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային:

Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս. = ՔՌԵՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԷՍ-ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ

Պոլիս Դաքըրճըօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis:

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԵՆԱՑ, ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ

ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՎԻԷՆՆԱ 1860ԻՆ

Գալաթա Հաճօբուլօ խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ՝ Գ. ՑԵՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը. — 35 տարեկան մէկը որ կ'ուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քսանեհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրք. պիտի վճարէ. ու պայմանաժամուն պիտի ստանայ 31266 ֆրք. հնչուն դրամ ամբողջովին: Իսկ եթէ մեռնի զոր օրինակ, 10 տարիէն իւր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62 ֆր.:

Այս ամէն գումարներ ԱՆՈՒՐԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումն կ'երաշխաւորէ իւր բոլիսով:

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԷՐՃԱՅԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՑԱՃԱԽՈՐԴԱՑ ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ — ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼ ԴԻՄԵՑԷՔ Պոլիս Ոսկերչաց Շուկայ Մեծ Փողոց, թիւ 13

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով:

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատան գիները անմրցելի են:

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ:

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ և արծաթեայ գաւազաններ:

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար շաբաթական հարիւրին 5 վճարում

ԿԱՆԽԻԿ ԳՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 5 ԶԵՂՉ

Գործածուած գոհարեղէնները եթէ փճացուած չեն % 10 զեղչով ետ կ'առնուին. Իսկ ապառիկ գնողներէն % 15 զեղչով ետ կ'առնուին:

ԻՔԻՆՃԻ ՖԸՐԳԱ ՎԷ ԻՔԻՆՃԻ ՕՐՏՈՒԻ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ ՄԻՒԹԷԱՀՀԻՒՏԻ

ՖԷՍ ՎԷ ՋՈՒԳԱ ԹԻՒՃՃԱՐԸ՝ ԾԱՒՏ ՊԷՆ ՃԻՊԱՐԷ

Օթուզ եէտի սէնէտէնպէրու ամթաղատա օլտուղըմ ֆէսլէրին նէֆասէթի ասլէսինտէ նաիլ օլտուղըմ հիւսնը թէվէճճիւհէ իմթիրարէն պիր սէնէտէն պէրու էհալիի քիրամը տիկէր պիր խըտմէթէ եանի ղոեէթ սաղլամ վէ նէֆիս չուգա. չեհազ գումաշ թիճարէթինէ պաշլամըշ վէ պուննա սէնէ տիր ալէմը թիճարէթտէ իտտիտիկիմ թէճրիպէ վէ հիչ պիր վագթ էլտէն պրագմատըղըմ իսթիգամէթ ասլէսինտէ աղ միւտտէթ զարֆընտա շուխաճըլըղը պիր հալը միւքէմմէլիյէթէ իյսալ իթմէկէ մուվաֆֆագ օլտում. սըրֆ պու խուսուս իչուն Մէրճանտա Կիւմիւշ օղլու խանընտա թէէսիս իյլէտիկիմ մաղազալարտա մէմալիքը Օսմանիյէնին հէր թարաֆընտա եարար էյի ֆասօնէ, գօղմէր, գաւթօր, չեհազ, գորաօնէ վէ չուխալար պուլունտուրմագտա վէ բէզպէյէթ գօպուլ իթմէզ աէրէճէտէ միւթէտիլ վէ ւուզթէւ ֆիաթլարըյլա թօրտան ֆիրուխտ իյլէմէքտէյիմ:

Պիլխասսա Ֆրանսատան ճէլպ էյլէտիկիմ սօն մօտա գօթիւմլիք, բալթօլըգ, բանթօլօնլըգ, լասթիֆօթին, չուպուգ վէ պիրինճի Լուի չուխա վէ աղքէրի էլպիսէյէ մախսուս թրիգօլարը բէրաքէնտէ օլարագ դոյէթ ուճուզ վէ եինէ մագթու ֆիաթլա ստթմագտայըմ. միւբտէճաթ իսէճէք զէվաթը քիրամըն հիչ ալտանմայաճաղընը, հէր հալտէ մէմնուն գալաճաղընը աուրէթը գաթիյէտէ թէէմին էյլէրիմ:

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻՒԷ

Սիրքէճիտէ քեաին (էճզախանէի Թիւրքիյէ) հէյմը քիւչաքընտան պէրի կէօսթէրտիյի ինթիզամ վէ տըգգաթտան վէ ինզար օլընան քեաֆֆէի էտվիյէնին խալիսիյէթ վէ էհվէնիյէթինտէն տօլայը չէհրիմիզին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկէրլէրինէ նիւմունէի իմթիսալ օլմագ չէրէֆինի իպրազ իթմիշ տիր. պու տըգգաթ վէ ինթիմամա մուգապիլ օլան թէհարէթ վէ նէզաֆէթ միսլէսի քի էճզախանէլէրտէ աալ նազարը էհէմմիյէթէ ալընաճագ մէվատտըն պաշլըճասը տըր. ամէնին միւսէլլէմի վէ տէվաիրը րէսմիյէնին տախի մուատտադ օլտուղը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիպի պիր թէէսիսատէն պէքլէնիլէն չու խըտէմաթը միւսթահսէնէյէ պիր իլավէի ինսանիյէթ քեարի օլմագ իւզրէ հէյմը թէէսիսինտէն չիմտիյէ գատար միւրաճաաթ իտէն պիլճիւմլէ զուեֆայի խաստէկեան մէճճանէն թէտավի իթտիրիլմէքտէ վէ մուայէնաթը լազըմէ տախի քէզա պիլա իւճրէթ իթա իտիլմէքտէ կիպի իլմիթիյար օլընան ֆէտաքեարլըգլար նազարը տըգգաթա ալընմագ օլուր իսէ պու էճզախանէնին իթթիհաալը մէնֆաաթտան զիյատէ հէմճինսինէ խըտմէթ կիպի պիր ֆիքրը ինսանիյէթփէրվէրի իւզէրինէ թէէսիս իտիլմիշ օլտուղը տէրհալ թային իտէրիյէթէ չու թաատ օլընան հիմէմաթը մաարուֆէտէն նաշի տիր քի պու էճզախանէ թարիգը թէրագգըտա գաթի տէրէճաթ իտէրէք, պու կիւնքի մէրթէպէի ինհրազ էյլէմիչ վէ պու եիւզտէն տէ երպապը միւրաճաաթըն մէմնունիյէթ վէ էմնիյէթինի վէ ախըլպաղըն տախի խօշնուտիյինի ճէլպ էյլէմիշ տիր:

Մէգքիւր էճզախանէտէ քեաֆֆէի իլէլ վէ էմրազա քէսպը իխթիսասը թամ էյլէմիշ մէշահիրը ախըպպա հէր կիւն էվգաթը մուայէնէտէ հազըր պուլունտըգլարը կիպի զիւքիւր ու իւնասէ մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուայէնէխանէլէր մէվճուտ տըր. էճզախանէտէ պուլընան ալէթ վէ էտէվաթը ֆէննիյէնին միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ հէկեանէ տէնիլմէյէ չայան օլան (Թահլիլխանէ) իսէ ճանիպը հիւքիւմէթը Սէնիյէտէն էվրօպատա տօգուզ սէնէ թահսիլ իթթիրիլիրքէն սօնրա իլէ տէֆա օլարագ քիմիաքեր տէրլօմասընը իհրազ իլէ չէհրիմիզէ ավտէթ իթմիշ օլան Մէքթէպը Թըպպիէի Շահանէ քիմիաքեր մուալլիմլէրինտէն Տօքթօռ Ահմէտ Հիւսէյին պէյին հէտը իգթիտար վէ քիֆայէթինէ թէվտի իտիլմիշ տիր. մումաիլէյհին ֆէննը թահլիլտէքի իգթիտարը պուրաճա նասըլ մալիւմ իսէ, էվրօպաճատա օ տէրէճէ մարուֆ տըր, մումաիլէյհ պէտէնիր ինսանտա միւհթաճը թահլիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իհթիմամ իլէ պիթթահլիլ ալթըպպատա ինզար վէ պինայէն ալէյհ ալթըպպայի մումաիլէյհիւմին իշլէրինի պիր գաթ տահա թէսհիլ իթմէքտէ օլտուղը կիպի մերի օլան մատտէնի նէպաթի հէր նէվ մէվատտը տախի սուրէթը միւքէմմէլէտէ թահլիլ վէ ինզար իթմէքտէ տիր: 8—8

ՊԱԼԻԳԱՆ

ԱՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԷՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899տա մէրի իւլ իճրա էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի Ֆրգ.		19,534,276
» » եանկըն » »	»	460,267,203
» » » » բրիմի	»	1,433,965

Էօմիւր եուգէրինէ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէատիլ շէրաիթ իլէ սիկուրթա աղը իտէր

Սանկըն եուղը հէր նէվի պինա վէ էշեա իւզէրինէ սիկուրթա աղտ իտէր:

Նագլիյաթ եուղլըգընտան եուղը մալ, էվրագը նագտիյէ վէ վաբօր սիկուրթալարը գապուլ իտէր:

Հիսսէտարանա՝ 1896տան 18½%, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր:

Շիրքէթին Պանքէրլէրի (Տէրսաատէթտէ Գրէտի Լիօնէ,)Լօնտրատա Անկլօ Աւոթրիան Պանգ, (Աօֆիատա Պանգ Նասիօնալ Պիւլկար:

Թասրալար իչիւն միւտաթիա վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլըյօր — Թիւրքիա իչիւն ուսումի աճէնթի ԱՐՇԱԿ ՌԻՆՑԵԱՆ

Գալաթա, Թահթագալէ խան, Գօնք Օթթօման գարշըսընտա

ՈՒԷՍԹԸՐՆ

ՓԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸՅԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱ

1851ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԽԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՓԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան զիյանլարըն մէճմուի	ինկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ աղչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Դաամինէն թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպօլ, Սուլթան Համամ, Գօթըրճը օղլու խան Ն° 43:

Թաշրալարտա իչկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տըր

ԻՆԹԱՐ. — Շէհրիմիզին էն մարուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալման գումփանիալարըն սէրմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալտէ Ուէսթըրընքէ 125 % տիր: Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթըրըն բօգիսլէրինէ թէֆէվվուգ իթտիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տըր:

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER MANIFACTURING Co.

ՍԻՆԿԷՐԻ կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարներն լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէր ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատւոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն:

Մասնաճիւղեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ:

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն ՍԻՆԿԷՐ Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ:

ԲԵՐԱ՝ 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին: 2. Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի դիմաց:

ԿԱԼԱԹԱ՝ 1. Սինկէր խան, Թիւնէլին առջեւ: 2. Թրամվէյի կայարանին դիմաց

ՊՈԼԻՍ՝ 1. Սուլթան Համամ թիւ 2: 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվիյամ կայարանին դիմաց թիւ 13:

ՍԿԻՒՏԱՐ՝ Չարշը պօյը թիւ 120:

ԴԱՍԵՐԸ ԵՒ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆՔ ՁՐԻ

Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի, Բերա, Մեծ փողոց թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը:

Կեղծիքէն զգուշանալու համար վերի նիշ նշանագրութեան ընելու է:

ԳՐԻԳՈՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ՎԿԱՅԵԱԼ ԲԱՐԻԶԷ

Կը դարմանէ նորագոյն մեթոդով, ակռայի պէս պէս հիւանդութիւնները: Ակռայ կը լեցնէ զանազան տեսակ մետաղներով՝ ինչպէս ոսկի, բլաթին: Կը շինէ արհեստական ակռաներ, տոկուն, ձեւաւոր և իւրաքանչիւրին ճաշակին յարմար:

Իր դարմանատունը հաստատած է Մագրիգիւղի մէջ, Պօսթան փողոց թիւ 1, ուր կ'ընդունի հինգշաբթի օրերը միայն:

Երեքշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերն ալ, ըստ առաջնոյն, Գատըգիւղ, իր բնակավայրը կ'ընդունի Եէնի-Չէշմէ փողոց թիւ 2 (Մէօհիւրտարի պահականոցին փողոցին ուղղութեամբ): Զորեքշաբթի օրերը ձրի:

Գիները միշտ դիւրամատչելի կը մնան 8—20

ՊԷԼ ՍՕՂՈՒԳԼՈՒՂԸՆԸՆ

ՍՈՒՐԷԹԸ ԳԱԹԻՅԷՏԷ ԹԷՍԱՎԻՍԻ

Տօքթէօր ՏԻՄԻԹՐԻ ՀԱՐՄԱՆՏԱՍ Էվրօպատա իճրա իթտիկի սօն թէճրիպէ նաթիճէսինտա թըպտա եէնի մուվաֆֆագըյէթլէր էլտէ իթմիշ օլմաղլա, տախիլէն միտէի վէ պէօպրէկլէրի իգտաճ իտէճէկ տըըր իլաճլար վէրմէքսիզին վէ խալըր նըղ ալթը կիւնտէն պէլ սօղուգլուղընը գաթիյէն թէտավի իտէր. թէրէտտիւտ էտէնլէր խասթալըգլարը թէքմիլ աղալտըգտան սօնրա իւճրէթի թէտավի վէրէճէկլէրտիր:

ՖՐԷՆԿԻ. — Ղաեէթ եէնի վէ Էվրօպատա թաթպիգ օլունան սօն ուսուլ իլէ Ֆրէնկի խասթալըղընը թէմամէն վաֆֆագըյէթլէ թէտավի իտէր: Հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն սօնա գատար Գալաթատա Սանտըգճըլար ճատտէսինտէ Գարագէօզ օթէլինին գարշըսընտա լամպաճը տիւքքեանընըն իւզէրինտէ 97 նումէրօլը քէնտի թէտավիխանէսինտէ պուլունուր: 30-29

ԱՐԱՊԶԱՏԷՏԷ Շէրիֆ Բաշա սօգագընտա Այվազեան Թորոս աղա խանէսի սաթըլըգ օլտուղընտան, թալիպ օլանլարըն մէզգիւր խանէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր:

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պին Պիր Չէքիցի դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճատիյէ, Տողրամաճը փողոց իր բնակարանը: Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պին-Պիր-Չէչքիտին դիմաց:

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

Տէր եւ Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ